

บทที่ ๒

บริการเงินฝากของธนาคารพาณิชย์

ความหมายของบริการเงินฝากของธนาคารพาณิชย์

"บริการเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ หมายถึงการประกอบธุรกิจประเภทรับฝากเงินที่จะต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถามหรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้"

ความสำคัญของบริการเงินฝากของธนาคารพาณิชย์

บริการรับฝากเงินของธนาคารพาณิชย์ มีความสำคัญในด้านเศรษฐกิจมาก การฝากเงินประเภทเพื่อเรียกเป็นแหล่ง (Money Supply) ที่ใหญ่ที่สุด ในด้านธนาคารนั้นเงินฝากเพิ่มขึ้นเมื่อลูกค้านำเงินสดหรือเช็คมาฝากไว้กับตน ถ้ามีการถอนเงินตามเช็คเงินฝากของธนาคารที่ได้รับเงินที่ถอนไปนั้นจะเพิ่มขึ้นและเงินฝากของธนาคารที่ถูกถอนเงินโดยเช็คนั้น จะลดลง

เงินฝากประเภทเพื่อเรียกเป็นหนี้ของธนาคารต่อผู้ฝากเงินนั้น เงินฝากประเภทเพื่อเรียกเป็นสัญญาของธนาคารว่าจะจ่ายเงินนั้นคืนให้ผู้ฝากทุกเวลาเมื่อทวงถามทันที ประชาชนยอมรับว่าหนี้ของธนาคารเป็น "เงิน" เพราะมีความเชื่อถือว่าธนาคารจะจ่ายเงินให้ทันทีเมื่อถูกทวงถาม การใช้เช็ค (Cheque) เป็นเครื่องแสดงว่าประชาชนเชื่อถือในคำมั่นสัญญาของธนาคาร และเชื่อว่าการทำบัญชีของผู้มีเงินฝากไว้กับธนาคารจะถูกต้องและสุจริต

เอกชน ธุรกิจและหน่วยงานอื่น ๆ ฝากเงินไว้กับธนาคารด้วยเหตุผลหลายประการด้วยกัน เหตุผลที่มีผู้อ้างถึงบ่อย ๆ ได้แก่

๑. ให้ความสะดวกแก่ผู้ฝากเมื่อต้องจ่ายเงิน เช่น เงินฝากในบัญชีประเภทเพื่อเรียก (Demand or Checking Account)
๒. รายการในบัญชีเงินฝากเป็นสถิติการรับและการจ่ายเงินของลูกค้าและ
๓. เป็นวิธีเก็บเงินที่ปลอดภัย
๔. บางครั้งถ้าลูกค้าต้องการกู้ยืมเงินจากธนาคาร การฝากเงินเป็นประวัติทางการเงินเพื่อเป็นประโยชน์ในการกู้ยืมเงิน

ธนบัตรและเหรียญกษาปณ์อาจสูญหายได้ แต่เงินฝากในบัญชีที่ธนาคารไม่มีทางหายไม่มีทางถูกขโมย ไม่มีทางถูกคนร้ายขู่เข็ญเอาไปหรือถูกปล้น ถ้ามีผู้สามารถปลอมลายเซ็นของผู้ฝากแล้วถอนเงินไป ผู้เสียหายไม่ใช่ผู้ฝากเงิน แต่ธนาคารต้องรับผิดชอบ

ความต้องการในการใช้บริการเงินฝากของธนาคารพาณิชย์

ความนิยมนำเงินไปฝากธนาคารมีสาเหตุอยู่หลายประการ ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้คือ

๑. การใช้เช็คสั่งจ่ายเงินให้ความสะดวกแก่ลูกค้าในการสั่งจ่ายเงิน เพราะไม่ต้องมีการนับเงินหรือส่งเงินไปไกล ๆ และไม่มีค่าใช้จ่ายในการที่ต้องส่งขนส่งหรือทำการประกันการสูญหาย เมื่อลูกค้าอยู่ห่างไกล

๒. ความปลอดภัยจากการที่เงินจะสูญหายมีมาก เพราะธนาคารมีที่เก็บเงินที่มั่นคง และแข็งแรงกว่าที่บ้านมาก

๓. การฝากเงินมีผลได้ให้แก่ผู้ฝาก คือ ผู้ฝากได้รับดอกเบี้ย อัตราดอกเบี้ยจะสูงถ้าเป็นการฝากประเภทประจำ (เช่น ในประเทศไทย การฝากประจำได้ดอกเบี้ย ๑๒% ต่อปี)

๔. การฝากเงินมีผลให้ผู้ฝากมีสิทธิเงินหรือรับเครดิตจากธนาคาร โดยธนาคารจะใช้เงินฝากนั้นเป็นหลักประกัน สิทธินี้เป็นประโยชน์แก่นักธุรกิจมาก

๕. ผู้ฝากเงินได้รับบริการอื่น ๆ จากธนาคารอีก เช่น ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมบางชนิด (หรือเสียน้อย) มีสิทธิสอบถามข่าวสาร-การเงิน จากธนาคาร เป็นต้น

ประเภทของบริการเงินฝากของธนาคารพาณิชย์

โดยทั่วไป เงินฝากของธนาคารพาณิชย์ จะแยกแยะออกเป็นหลายประเภท แต่ละประเภทมีจุดมุ่งหมายที่จะตอบสนองวัตถุประสงค์ของผู้ฝากซึ่งแตกต่างกัน และเงินฝากประเภทเดียวกันก็อาจมีชื่อเรียกต่างกันได้ตามแต่ธนาคารใดจะเห็นเหมาะสม แต่ในวงการธนาคารพาณิชย์ด้วยกันเองนั้นเงินฝากถูกกำหนดออกเป็นเพียง ๓ ประเภทและทุกธนาคารจะต้องจ่ายดอกเบี้ยของแต่ละประเภทนี้ ในอัตรา

มยุรา (นามแฝง). "เงินฝาก..., ขุมกำลังของธนาคารพาณิชย์." สารสารของสมาคมธนาคารไทย (กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒): ๒๐-๒๗.

ที่เท่ากันตามกฎหมาย กล่าวคือ

๑. เงินฝากที่ต้องจ่ายเมื่อทวงถาม (Demand Deposits) เงินฝากประเภทนี้คือเงินฝากที่ใช้เช็คในการถอนเงิน เช่น เงินฝากกระแสรายวัน (Current Accounts)

๒. เงินฝากประเภทออมทรัพย์ (Savings Deposits) เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ของประชาชน มีสมุดคู่มือฝากเป็นหลักฐานการฝากและถอนเงิน เบิกจ่ายโดยใช้แบบฟอร์มของธนาคาร

๓. เงินฝากประจำหรือเงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลา (Fixed หรือ Time Deposits) ผู้ฝากจะถอนได้เมื่อครบกำหนดจะเป็น ๓ เดือน ๖ เดือน ๑ ปี หรือเกินกว่า ๑ ปีก็ได้ ธนาคารจะออกใบรับฝากให้ หรือสมุดคู่มือฝากไว้เป็นหลักฐาน

๑. เงินฝากที่จ่ายคืนเมื่อทวงถาม (Demand Deposits Checking A/C) คือเงินฝากที่ลูกค้าใช้เช็คในการสั่งจ่ายเงิน ธนาคารจะจ่ายเช็คให้กับลูกค้าไป อาจมีลูกค้าที่ต้องการเช็คของธนาคารเพื่อนำไปใช้ในทางที่ไม่สุจริต ฉะนั้นธนาคารจึงต้องระมัดระวังมากในการขอเปิดบัญชีของลูกค้าบางคน ลูกค้าธนาคารที่จะเปิดบัญชีเงินฝากที่จ่ายคืนเมื่อทวงถามได้แก่บุคคลธรรมดา จะต้องนำบัตรประชาชน ทะเบียนต่างดาว ใบขับขี่ยานพาหนะอย่างใดอย่างหนึ่ง และบางธนาคารอาจจะต้องขอชื่อบุคคลที่ธนาคารเชื่อถือ เป็นผู้แนะนำมาขอเปิดบัญชี

นิติบุคคล จะเป็นบริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน จะต้องนำเอกสารสำคัญ

๑. หนังสือบริคณห์สนธิ และข้อบังคับของบริษัท

๒. หนังสือรับรองกรรมการของนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท

๓. หนังสือมอบอำนาจหรือรายงานการประชุม ซึ่งมีมติให้เปิดบัญชีเงินฝากและกำหนดอำนาจของผู้ที่ทำการแทนนิติบุคคล

๔. ตรายางของนิติบุคคลส่วนมากจะตีประกอบด้วยลายเซ็นต์

มยุรา(นามแฝง). "เงินฝาก..., ขุมกำลังของธนาคารพาณิชย์. "วารสารของสมาคมธนาคารไทย (กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒): ๒๐-๒๗.

เงินฝากขององค์การรัฐบาล หรือรัฐวิสาหกิจ หรือองค์การฝ่ายบริหารหรือนิติบุคคลอื่น
ตามกฎหมาย

๑. เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจทำแทนนิติบุคคลนั้น ๆ จะต้องได้รับการแต่งตั้งโดยชอบด้วย
กฎหมาย

๒. มีหนังสือรับรองของนิติบุคคลนั้น มอบให้กับธนาคารด้วย

บัญชีเงินฝากที่ผู้ฝากมีอำนาจสั่งจ่ายจากบัญชีนั้น แบ่งเป็น

๑. บัญชีของบุคคล (Individual Account) ผู้ขอเปิดบัญชีจะต้องเอาหลักฐาน เช่น
บัตรทะเบียนรถยนต์ ใบขับขี่ บัตรเครดิต บัตรทหารกองเกิน บัตรสมาชิกสมาคม หนังสือแนะนำ
หนังสือเดินทาง เจ้าหน้าที่จะต้องใช้ความชำนาญและความระมัดระวังในการตรวจสอบจากหลักฐาน
นั้น ๆ

ผู้ฝากมีสิทธิเหนือบัญชีเงินฝากของตนอย่างเต็มที่จึงอาจมอบอำนาจให้บุคคลอื่นสั่งจ่ายแทน
ตนได้ โดยทำหนังสือแจ้งต่อธนาคารพร้อมทั้งแจ้งอำนาจในการเบิกจ่ายของบุคคลผู้นั้นด้วย หนังสือ
นี้เรียกว่า "หนังสือมอบอำนาจ" (Power of Attorney) ฎีกยปกธนาคารจะใช้แบบฟอร์ม
ของธนาคารเองสำหรับใช้ในการมอบอำนาจ ธนาคารจะขอตัวอย่างลายเซ็นต้นามของผู้รับมอบ
อำนาจ ถ้าผู้มอบอำนาจตายมีผลให้การมอบอำนาจสิ้นสุดลง ดังนั้น ธนาคารก็จะต้องถือว่าผู้รับมอบ
อำนาจหมดอำนาจเช่นต้นามแทนผู้มอบต่อไป

๒. บัญชีรวม (Joint Account) บัญชีรวมหมายความว่า เจ้าของบัญชีมีจำนวน
เกินกว่า ๑ คน บัญชีรวมมี ๒ ชนิด

ก. ตามปกติเจ้าของบัญชีรวมมักตกลงให้ธนาคารพาณิชย์ทำธุรกิจกับพวกตนตลอด
เวลาที่ยังมีชีวิตอยู่ และเมื่อเจ้าของบัญชีผู้หนึ่งตาย ก็ให้ธนาคารติดต่อกับผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่ต่อไป
ซึ่งหมายความว่า ผู้เปิดบัญชีทุกคนตกลงให้สิทธิของตนผ่านไปเป็นของผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่เมื่อสิ้นตนไปแล้ว
บางธนาคารไม่ใคร่ชอบบัญชีชนิดที่มีเจ้าของเกินกว่า ๒ คน

ข. บัญชีอีกชนิดหนึ่งนั้นจะมีเงื่อนไขว่า เมื่อผู้ฝากคนหนึ่งตาย ส่วนของผู้มันจะไม่
ผ่านไปเป็นของผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่โดยอัตโนมัติ ธนาคารจะต้องทำธุรกิจกับผู้จัดการกองมรดกก่อนที่จะ
โอนส่วนของผู้ตายไปให้ผู้อื่น บัญชีชนิดนี้จะต้องแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเจ้า
ของบัญชีทุกคน และแจ้งวิธีปฏิบัติเมื่อคนใดคนหนึ่งตาย นอกจากนั้นต้องแจ้งด้วยว่า การถอนเงินนั้น

ผู้ฝากคนใดคนหนึ่งถอนได้ หรือต้องมีลายเซ็นต้นามของผู้ฝากทุกคนจึงจะถอนได้

ธนาคารบางธนาคารไม่ชอบวิธีใช้ผู้ฝากทุกคน เซ็นต์ชื่อ แต่ชอบวิธีให้ผู้ฝากคนเดียวมีอำนาจถอนได้ ทั้งนี้เพราะปรากฏว่าบางครั้งเกิดการขัดข้องที่จะให้ผู้ฝากทุกคนเซ็นต้นามพร้อมกัน เนื่องจากไม่อยู่ (สาปสูญ) หรือป่วยหนักจนเซ็นต้นามไม่ได้ เป็นต้น

ส่วนการมอบอำนาจให้ผู้อื่นถอนเงินจากบัญชีก็ทำได้โดยผู้ฝากทุกคน เซ็นต์มอบอำนาจ

๓. บัญชีหุ้นส่วน บัญชีชนิดนี้เป็นบัญชีของห้างหุ้นส่วนซึ่งมีผู้ถือหุ้น ๒ คน หรือมากกว่านั้น บริษัทหุ้นส่วนเกิดขึ้นจากการตกลงระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วน ซึ่งได้เซ็นต์เอกสารไว้เป็นหลักฐาน

ในการเปิดบัญชีชนิดนี้ ธนาคารมักจะให้หุ้นส่วนแต่ละคนลงนามในเอกสารซึ่งกำหนดอำนาจของหุ้นส่วนในการติดต่อกับธนาคาร เช่น การส่งจ่ายเช็ค หรือการทำสัญญากู้ยืมเงิน

ห้างหุ้นส่วนสิ้นสภาพเมื่อหุ้นส่วนคนหนึ่งตาย แต่ทายาทยังไม่มีสิทธิในทรัพย์สินของผู้ตาย จนกว่าศาลจะได้แต่งตั้งให้เป็นผู้จัดการมรดก หุ้นส่วนที่ยังมีชีวิตจะต้องส่งรายการทรัพย์สินของห้างหุ้นส่วนให้ทายาท

๔. บัญชีชื่อสมมติ บางครั้งผู้เปิดบัญชีใช้ชื่อของบริษัท หรือชื่อสมมติ วิธีนี้มีการเสี่ยง เพราะเป็นการยากที่จะทราบว่ามีสิทธิใช้ชื่อสมมติ แต่ก็มีบ่อย ๆ ที่ธนาคารได้รับการขอเปิดบัญชี โดยใช้ชื่อสมมติแต่เนื่องจากการรู้จักตัวผู้ขอเปิดบัญชีมีความสำคัญมาก ธนาคารจึงต้องรู้จักตัวผู้ขอเปิดบัญชีนั่น เช่น เช็คส่งจ่ายเงินให้บริษัท "ก" อาจถูกนำไปใช้เปิดบัญชีในนามของบริษัทนั้นได้ นอกจากการบอกกล่าวของผู้นำเช็คมาเข้าบัญชีแล้ว ธนาคารไม่ทราบว่าใครเป็นเจ้าของเช็คนั้น ในกรณีที่ถูกกฎหมายบังคับว่า การจดทะเบียนบริษัทจะต้องแจ้งชื่อเจ้าของบริษัทด้วย การขอเปิดบัญชีโดยการใช้นามบริษัท จึงไม่มีปัญหามากนัก:

๕. บัญชีบริษัท บริษัทเป็นนิติบุคคลซึ่งแม้ว่าจะไม่ใช่บุคคลก็มีสิทธิตามกฎหมายและฐานะเหมือนบุคคล บริษัทอาจทำธุรกิจทำสัญญา พ้องร้อง และมีชีวิตยืนนาน บริษัทอาจเปลี่ยนบริบท สนธิของตนได้ หรือเลิกล้มไปได้โดยสมัครใจหรือโดยการล้มละลาย บริษัทจะก่อตั้งได้เมื่อได้จดทะเบียนแล้ว มีผู้ถือหุ้นเป็นเจ้าของบริษัท ผู้ถือหุ้นมีสิทธิออกข้อบังคับเกี่ยวกับกิจการของบริษัท มีคณะกรรมการเป็นผู้บริหารบริษัท แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ทุกระดับและอนุมัติสัญญาซึ่งระเบียบข้อบังคับไม่อนุญาตให้ผู้บริหารทำได้โดยลำพัง

ธนาคารจะต้องทราบว่าใครในบริษัทนั้นมีอำนาจติดต่อกับธนาคารได้ เจ้าของบริษัทคือผู้ถือหุ้น แต่บางครั้งจะมีอำนาจมากเกินไป จนไม่สะดวกแก่การดำเนินงานธุรกิจ จึงมีธรรม

นิยมว่าคณะกรรมการเป็นผู้บริหารธุรกิจซึ่งอาจแต่งตั้งผู้ใดผู้หนึ่งให้ดำเนินการแทนได้

เมื่อธนาคารรับเปิดบัญชีให้บริษัท ธนาคารจะต้องขออนุมัติคณะกรรมการเรื่องการเปิดบัญชีรวมทั้งรับแจ้งอำนาจของผู้ที่จะมาติดต่อกับธนาคาร

ถ้าข้อบังคับของบริษัท มอบอำนาจให้ตำแหน่ง เช่น ประธาน สมทบฯ ฯลฯ เป็นผู้ใช้อำนาจลงนามในหนังสือ เอกสาร จะต้องแจ้งให้ธนาคารทราบทุกครั้ง เป็นลายลักษณ์อักษรทุกครั้ง หนังสือแจ้งจะต้องประทับตราของบริษัทด้วย

๖. บัญชีของสมาคม สโมสรหรือวัดวาอาราม สมาคม สโมสรหรือวัดวาอารามอาจไม่มีระเบียบข้อบังคับละเอียดถี่ถ้วนนัก ในกรณีเช่นนี้ ธนาคารจะต้องพิจารณาให้ถ่วงน้ำหนักว่าใครมีอำนาจทำการแทนได้ การขอให้วัดวาอาราม มีข้อบังคับละเอียดเกินไปอาจเกิดความลำบาก ส่วนสมาคมหรือสโมสรใหญ่ ๆ ก็คงมีข้อบังคับสมบูรณ์เพียงพอ

๗. เงินของทางการ เงินเหล่านี้อาจเป็นของรัฐบาลหน่วยราชการส่วนภูมิภาค เทศบาล ฯลฯ เป็นต้น ตามปกติจะมีระเบียบการกำหนดว่าผู้มีตำแหน่งใดมีสิทธิถอนเงินจากบัญชีของทางการ ธนาคารย่อมจะทราบว่าผู้ใดเป็นผู้อยู่ในตำแหน่งที่ทางการมอบอำนาจให้ส่งจ่ายเงิน ฉะนั้นก่อนจ่ายเงินจะต้องสอบสวนให้ละเอียดเสียก่อน

การขอเปิดบัญชี ลูกค้าจะต้องกรอกแบบฟอร์มคำขอเปิดบัญชี ธนาคารจะขอตัวอย่างลายเซ็นพร้อมทั้งเงื่อนไขการเบิกจ่ายไว้ อย่างน้อย ๒ ชุด เจ้าหน้าที่ธนาคาร ธนาคารจะแนะนำวิธีการต่างๆ เกี่ยวกับการฝาก การถอน การคิดดอกเบี้ย และการคิดค่าธรรมเนียมบางอย่าง ลูกค้านำเงินสด เช็คของธนาคาร หรือเช็คของธนาคารอื่น ตัวแลกเงิน อื่น ๆ มาเข้าบัญชี และธนาคารจะออกใบรับและประทับตราธนาคารพร้อมทั้งลายเซ็นของเจ้าหน้าที่ของธนาคารที่ได้รับมอบอำนาจ ใบรับที่ธนาคารออกให้นั้นมีทั้งใบรับเงินสดและใบรับเช็คซึ่งแยกกันอาจมีสีแตกต่างกัน เช่น ใบรับเงินสด อาจมีสีแดง ใบรับเช็คเข้าบัญชีอาจเป็นสีขาว แยกต่างไปแล้วแต่ละธนาคาร

การขอเบิกสมุดเช็ค

เมื่อสมุดเช็คใกล้หมด จะมีแบบฟอร์มขอสมุดเช็คเล่มใหม่แบบอยู่ เจ้าของบัญชีจะเซ็นชื่อในใบคำขอเพื่อขอสมุดใหม่ ธนาคารจะติดอากรแสตมป์ฉบับละ ๑ บาทหลังใบเช็คทุกใบ

ตัวอย่าง
ธนาคารไทยรุ่งเรือง จำกัด
ระเบียบการเปิดบัญชีเงินฝากกระแสรายวัน

- (๑) ในการเปิดบัญชีเงินฝากกระแสรายวัน ผู้ฝากต้องจัดทำคำขอเปิดบัญชีเงินฝากตามแบบที่ธนาคารจัดทำไว้ พร้อมกับบัตรตัวอย่างลายเซ็นอีก ๒ ฉบับ ยื่นต่อธนาคาร คำขอเปิดบัญชีเงินฝากและบัตรตัวอย่างลายเซ็นนี้ ต้องลงนามรับรองโดยผู้แนะนำซึ่งธนาคารเห็นชอบ และทั้งต้องนำส่งหลักฐานดังต่อไปนี้ต่อธนาคารด้วย คือ.-
- ก. เงินฝากส่วนบุคคล ต้องนำบัตรประชาชน หรือบัตรประจำตัวคนต่างด้าว มาแสดงต่อธนาคาร
  - ข. เงินฝากร้านค้าซึ่งไม่ใช่นิติบุคคล ต้องนำสำเนาค่าของทะเบียนพาณิชย์ ซึ่งรับรองโดยสำนักงานทะเบียนพาณิชย์มามอบไว้ต่อธนาคาร
  - ค. เงินฝากห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล (ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลและห้างหุ้นส่วนจำกัด) ต้องนำหนังสือรับรองของหอทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท และบริดท์สัญญาการเข้าหุ้นส่วน ซึ่งรับรองโดยหอทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท (หากพึงมี) มามอบไว้ต่อธนาคาร
  - ง. เงินฝากบริษัทจำกัด ต้องนำหนังสือรับรองของหอทะเบียนห้างหุ้นส่วนบริษัท หนังสือบริดท์ข้อบังคับ และสำเนารายงานการประชุมกรรมการ ซึ่งรับรองโดยกรรมการผู้มีอำนาจลงนามสำคัญแทนบริษัท มามอบไว้ต่อธนาคาร
  - จ. สมาคมหรือมูลนิธิ ต้องนำหนังสือรับรองของทางราชการผู้มีอำนาจ ข้อบังคับหรือตราสารจัดตั้งซึ่งรับรองโดยทางราชการผู้มีอำนาจ พร้อมกับรายงานการประชุมคณะกรรมการซึ่งรับรองโดยกรรมการผู้มีอำนาจลงนามเป็นสำคัญแทนสมาคมหรือมูลนิธิ มามอบต่อธนาคาร
- (๒) เงินฝากครั้งแรกต้องเป็นจำนวนไม่ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท ส่วนเงินฝากครั้งต่อ ๆ ไป ไม่จำกัดเงินขั้นต่ำ
- (๓) ในการฝากเงินเข้าบัญชีของผู้ฝาก ต้องนำฝากโดยใช้แบบนำฝากที่ธนาคารทำไว้ให้ ซึ่งมีอยู่สองชนิด คือ ชนิดใช้สำหรับนำฝากเงินสดและชนิดใช้สำหรับนำฝากเช็ค ผู้ฝากต้องรออยู่จนกว่าพนักงานของธนาคาร ได้ตรวจรับเงินสดหรือเช็คที่นำฝากนั้นเป็นที่ถูกต้อง และใบนำฝากได้ลงนามโดยพนักงานผู้มีอำนาจของธนาคาร พร้อมกับประทับดวงตราของธนาคารเรียบร้อยแล้ว จึงจะจากไปได้

- (๔) ในกรณีนำฝากเช็คหรือตัวเงินอื่น จะถือว่าธนาคารได้รับฝากเงินตามเช็คหรือตัวเงินนั้นแล้ว ก็ต่อเมื่อเช็คหรือตัวเงินนั้นสามารถขึ้นเงินหรือเรียกเก็บได้เรียบร้อยเสียก่อน ในกรณีที่เช็คหรือตัวเงินนั้นขึ้นเงินหรือเรียกเก็บเงินไม่ได้ ธนาคารจะจัดส่งคืนไปยังผู้ฝากหรือจะมีหนังสือแจ้งให้ผู้ฝากมารับคืนไปจากธนาคารก็ได้ ทั้งนี้ โดยจะจัดส่งหรือแจ้งไปยังที่อยู่ของผู้ฝากตามที่ได้แจ้งไว้ต่อธนาคาร ถ้าส่งไม่ถึงผู้ฝากเพราะเหตุผู้ฝากโยกย้ายที่อยู่หรือเพราะเหตุอื่นใดก็ตาม ธนาคารย่อมไม่รับผิดชอบในความเสียหายใด ๆ อันอาจเกิดขึ้นเนื่องจากการส่งไม่ถึง เช่นว่านี้
- (๕) ผู้ฝากจะส่งจ่ายเงินจากบัญชีเงินฝากของตน ก็โดยใช้เช็คที่ธนาคารจ่ายให้ หรือเอกสารอื่นใดที่ธนาคารอนุมัติเท่านั้น ธนาคารทรงสิทธิที่จะปฏิเสธการจ่ายเงินโดยเอกสารอย่างอื่น นอกเหนือจากเช็ค ทั้งทรงสิทธิที่จะปฏิเสธการส่งจ่ายเงินโดยเช็คซึ่งธนาคารมิได้จ่ายให้แก่ผู้ฝากนั้นโดยเฉพาะด้วย ในการขอรับเช็คจากธนาคาร ผู้ฝากต้องใช้แบบคำขอรับเช็คที่ธนาคารจัดให้ไว้ ในสมุดเช็คที่จ่ายให้แก่ผู้ฝากนั้น (โปรดดูคำอธิบายการใช้เช็คที่พิมพ์อยู่ด้านในปกหลังของสมุดเช็คด้วย)
- (๖) ในเรื่องความถูกต้องของลายเซ็นนามในเช็คก็ตี ดวงตราที่ประทับไว้ในเช็คก็ตี ข้อความหรือตัวเลขที่เขียนไว้ในเช็คก็ตี ธนาคารจะตรวจสอบโดยใช้ความระมัดระวังและความสามารถอย่างดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ และจะไม่รับผิดชอบนอกเหนือความนี้ ความเสียหายใด ๆ อันเกิดขึ้นแก่ผู้ฝากทั้ง ๆ ที่ธนาคารได้ใช้ความระมัดระวังและความสามารถอย่างดีที่สุดแล้ว ย่อมอยู่นอกเหนือความรับผิดชอบของธนาคาร การแก้ไขตกเติมข้อความหรือตัวเลขในเช็ค จะต้องลงนามกำกับโดยผู้มีอำนาจเซ็นเช็คและประทับดวงตราไว้ด้วย (ในกรณีที่ใช้ดวงตรา) ทุก ๆ แห่งที่มีกาแก้ไขตกเติม มิฉะนั้น ธนาคารทรงสิทธิที่จะปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็คนั้น
- ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่า เช็คฉบับใดส่งจ่ายโดยไม่ถูกต้อง หรือไม่เรียบร้อยแล้ว ธนาคารทรงสิทธิที่จะปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็คนั้น และธนาคารไม่รับผิดชอบในความเสียหายอันอาจเกิดขึ้นแก่ผู้ฝากเนื่องจากการปฏิเสธจ่ายเงินตามเช็ค เช่นว่านี้
- (๗) ธนาคารจะจัดส่งรายการเดินสะพัดของบัญชีเงินฝากไปยังผู้ฝาก เดือนละหนึ่งครั้ง หรือครึ่งปีละหนึ่งครั้ง แล้วแต่บัญชีเงินฝากนั้นจะมีรายการเดินสะพัดมากน้อยเพียงใด อย่างไรก็ตามก็ดี ธนาคารจะจัดส่งรายการเดินสะพัดให้ผู้ฝากในทุกเมื่อที่ผู้ฝากเรียกขอ

หากผู้ฝากไม่ได้รับรายการเดินสะพัดภายในสองสัปดาห์นับจากวันสิ้นรอบบัญชีเมื่อครึ่งปีหรือเมื่อสิ้นปีแล้ว ให้ติดต่อขอรับจากธนาคารโดยด่วนภายในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันสิ้นรอบบัญชีเมื่อครึ่งปีหรือเมื่อสิ้นปี หากผู้ฝากไม่ได้แจ้งให้ธนาคารทราบว่า ยังไม่ได้รับรายการเดินสะพัดก็ดี หรือไม่ได้แจ้งให้ธนาคารทราบว่า รายการเดินสะพัดที่ส่งไปนั้นมีข้อผิดพลาดบกพร่องอย่างไรก็ดี ย่อมถือว่า ผู้ฝากได้รับและรับรองรายการเดินสะพัดของบัญชีเงินฝาก เป็นการถูกต้องแล้ว

- (๘) จำนวนเงินตามเช็คซึ่งธนาคารได้รับรองการจ่ายเงินแล้ว จะจ่ายออกจากบัญชีเงินฝากในทันทีที่ธนาคารได้รับรองการจ่ายเงินตามเช็คนั้น และธนาคารจะถือเงินจำนวนนั้นไว้เพื่อจ่ายแก่ผู้มีสิทธิรับเงินตามเช็คนั้นโดยเฉพาะ
- (๙) หากผู้ประสงค์ให้ธนาคารงดจ่ายเงินตามเช็คที่ได้ออกแล้ว จะต้องแจ้งต่อธนาคารโดยหนังสือที่ลงนามและประทับดวงตรา (ในกรณีที่ใช้ดวงตรา) ให้ถูกต้องตามข้อกำหนดการเซ็นเช็คสั่งจ่ายเงินที่ได้ให้ไว้กับธนาคาร หากธนาคารได้จ่ายเงินตามเช็คนั้นไปก่อนที่จะรับแจ้งงดจ่ายเงินจากผู้ฝากแล้ว ธนาคารย่อมไม่รับผิดชอบในการจ่ายเงินนั้น
- (๑๐) ธนาคารจะคิดดอกเบี้ยเงินฝากให้ทุก ๆ ครึ่งปี โดยจ่ายเข้าบัญชีของผู้ฝาก ดอกเบี้ยนั้นหากเป็นจำนวนต่ำกว่า ๕๐ บาทแล้ว ก็เป็นอันยกเลิกไม่จ่ายให้
- (๑๑) ผู้ฝากที่สั่งจ่ายเช็คโดยเงินในบัญชีเงินฝากมีไม่พอจ่าย จะต้องเสียค่า ป่วยการให้ธนาคารครั้งละ ๒๕ บาท โดยธนาคารจะลงรายการหักจ่ายจากบัญชีเงินฝากโดยตรง ผู้ฝากที่มีเงินฝากไม่ถึง ๒๐๐ บาท ในวันใดวันหนึ่ง จะต้องเสียค่าป่วยการให้ธนาคาร ๒๕ บาท เมื่อสิ้นรอบบัญชีครึ่งปี โดยธนาคารจะลงรายการหักจ่ายจากบัญชีเงินฝากโดยตรง
- (๑๒) ธนาคารทรงสิทธิที่จะปิดบัญชีเงินฝากเมื่อใดก็ได้ เมื่อธนาคารเห็นสมควรหรือเหมาะสมที่จะกระทำเช่นนั้น และโดยไม่ต้องแสดงเหตุผลต่อผู้ฝากด้วย ผู้ฝากจะเรียกร้องค่าเสียหายใด ๆ จากธนาคารเนื่องจากการสั่งปิดบัญชีเงินฝาก เช่นว่านี้ไม่ได้
- (๑๓) เช็คที่เหลือนอยู่กับผู้ฝากได้ปิดบัญชีเงินฝากก็ดี หรือเมื่อธนาคารได้ปิดบัญชีเงินฝากก็ดี ผู้ฝากจะต้องส่งคืนให้แก่ธนาคารทั้งสิ้น
- (๑๔) ธนาคารทรงสิทธิที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงระเบียบการนี้ได้ในทุกเมื่อที่ธนาคารเห็นสมควรหรือเหมาะสมที่จะกระทำเช่นนั้น

(ประเภทส่วนบุคคล)

ตัวอย่าง

ธนาคารไทยรุ่งเรือง จำกัด

คำขอเปิดบัญชีเงินฝากกระแสรายวัน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน ธนาคารไทยรุ่งเรือง จำกัด

ข้าพเจ้า.....ตั้งบ้านเรือนอยู่

.....ขอเปิดบัญชีเงินฝากกระแสรายวันไว้
กับธนาคารท่านในนามของข้าพเจ้าเอง ดังระบุข้างต้นนี้ ขอได้โปรดจ่ายเงินจากบัญชีเงินฝากของ
ข้าพเจ้าตามเช็คหรือเอกสารสั่งจ่ายอย่างอื่นซึ่งธนาคารท่านอนุมัติให้ใช้ บรรดาที่ได้ลงนามสั่งจ่าย
โดยข้าพเจ้า

ในกรณีที่ไม่มีการตกลงกันล่วงหน้าแล้ว หากปรากฏว่ายอดเงินในบัญชีของข้าพเจ้ามีไม่
เพียงพอ ธนาคารท่านย่อมไม่ผูกพันที่จะต้องจ่ายเงินตามที่ข้าพเจ้าสั่งจ่าย อย่างไรก็ดี หากธนาคาร
ท่านได้จ่ายเงินตามจำนวนที่ข้าพเจ้าสั่งจ่ายไปทั้ง ๆ ที่ยอดเงินในบัญชีของข้าพเจ้ามีไม่เพียงพอแล้ว
ข้าพเจ้ารับรองที่จะชำระ เงินจำนวนที่ธนาคารท่านจ่ายเกินไปนั้น ชดใช้ให้แก่ธนาคารท่านจนครบ
ถ้วนในทันทีที่ได้รับแจ้งจากธนาคารท่าน

ในกรณีที่ข้าพเจ้าฝากเช็ค ตัวแลกเงิน หรือตัวเงินอย่างอื่นเข้าบัญชีของข้าพเจ้าและ
ธนาคารท่านได้ สลากหลัง หรือรับรองการสลักหลัง หรือปฏิบัติการอย่างอื่นต่อเช็ค ตัวแลกเงินหรือ
ตัวเงินอย่างอื่นนั้นย่อมเป็นที่เข้าใจว่า ธนาคารท่านได้กระทำการนั้น ๆ ไปโดยการขอรับรองของ
ข้าพเจ้า ฉะนั้นหากธนาคารท่านจะต้องประสบความเสียหายอย่างใด ๆ เนื่องจากการกระทำต่าง ๆ
ดังกล่าวข้างต้นนี้แล้ว ข้าพเจ้ารับรองว่าจะชดใช้ความเสียหายนั้น ๆ ให้แก่ธนาคารท่านจนครบถ้วนใน
ทันทีที่ได้รับแจ้งจากธนาคารท่าน

ค่าใช้จ่ายใด ๆ อันเกิดขึ้นเกี่ยวกับหรือเนื่องจากบัญชีเงินฝากของข้าพเจ้าก็ดี หนี้สิน
ใด ๆ ที่ข้าพเจ้าจะต้องชำระต่อธนาคารท่านก็ดี ธนาคารท่านโดยมีต้องแจ้งให้ข้าพเจ้าได้ทราบ
ล่วงหน้า ย่อมมีสิทธิหักชำระเอาจากยอดเงินในบัญชีของข้าพเจ้าได้ทุกเมื่อที่ธนาคารท่านเห็นสมควร

ทั้งนี้ เมื่อธนาคารท่านได้ใช้สิทธิหักชำระเงินจำนวนใด ๆ จากบัญชีของข้าพเจ้าแล้วก็ขอให้แจ้งให้ข้าพเจ้าได้ทราบภายในเวลาอันสมควรด้วย

หนังสือต่าง ๆ ที่ธนาคารท่านจะมีถึงข้าพเจ้า เมื่อได้ส่งไปยังตำบลที่อยู่ของข้าพเจ้าตั้งระบุงข้างต้นนี้แล้ว ไม่ว่าจะข้าพเจ้าหรือบุคคลใดจะเป็นผู้รับหนังสือนั้นก็ตาม ย่อมถือว่าข้าพเจ้าได้รับหนังสือนั้นแล้ว และหากข้าพเจ้าจะโยกย้ายที่อยู่ ข้าพเจ้าจะแจ้งให้ธนาคารท่านทราบทางหนังสือทันที

ข้าพเจ้าได้รับระเบียบการเปิดบัญชีเงินฝากกระแสรายวันของธนาคารท่านหนึ่งชุด ได้อ่านข้อความในระเบียบการนั้นโดยตลอดแล้ว ยินยอมปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบการนั้น ตลอดจนระเบียบการที่ธนาคารท่านจะได้แก้ไขเพิ่มเติม หรือวางกำหนดขึ้นใหม่ต่อไปนั้นทุกประการ

ขอแสดงความนับถือ

.....

คำรับรองของผู้แนะนำ

ข้าพเจ้า.....

ได้อ่านคำร้องข้างต้นนี้แล้ว ขอรับรองว่า ข้าพเจ้ารู้จักผู้ยื่นคำร้องนี้ว่า เป็นผู้สมควรและเหมาะสมที่จะเปิดบัญชีกับท่าน.

.....

ลายมือชื่อ

บัญชีหมายเลข.....

ที่อยู่.....

.....

โทรศัพท์ เลขที่.....

ผู้ต้อนรับ..... ผู้อนุมัติ.....

ตัวอย่าง

ธนาคารไทยรุ่งเรือง จำกัด

คำขอ เปิดบัญชีเงินฝากกระแสรายวัน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน ธนาคารไทยรุ่งเรือง จำกัด

ข้าพเจ้าขอเปิดบัญชีเงินฝากกระแสรายวันไว้กับธนาคารท่านในนามของข้าพเจ้า
คือ หุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล/จำกัด.....ซึ่งใช้ชื่อทาง
ภาษาอังกฤษว่า.....และใช้ชื่อทางภาษาจีนว่า
.....โดยมีสำนักงานแห่งใหญ่ของห้างตั้งอยู่
ณ.....

ข้าพเจ้ามีผู้เป็นหุ้นส่วนรวมทั้งสิ้น.....คน ซึ่งได้ลงนามไว้ท้ายคำขอนี้ทุกคน
แล้วและมี.....เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ

ข้าพเจ้าขอมอบหมายให้.....เป็นผู้มีอำนาจ
เซ็นเช็คสั่งจ่ายเงินแทนข้าพเจ้า โดย.....
(และโดยต้องประทับดวงตราของข้าพเจ้าไว้ด้วย)

ข้อกำหนดการเซ็นเช็คสั่งจ่ายเงินข้างต้นนี้ ข้าพเจ้าตกลงให้ใช้บังคับถึงการสั่งจ่าย
การออก, การรับรอง, การสลักหลังตั๋วเงินทุกชนิด การปฏิบัติการทุกอย่างเกี่ยวกับตัวเงินทุกชนิด
ตลอดจนการลงนามในตราสารเปลี่ยนมือทุกชนิดซึ่งกระทำในนามของข้าพเจ้า และรวมทั้งการ
ดำเนินการและปฏิบัติการทุกอย่างต่อบัญชีเงินฝากของข้าพเจ้าด้วย

ข้าพเจ้ารับรองว่า หากจะมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่างใดในข้อกำหนดดังกล่าว
ข้างต้นนี้แล้ว ข้าพเจ้าจะแจ้งให้ธนาคารท่านทราบโดยลายลักษณ์อักษรทันที และก่อนที่ธนาคาร
ท่านจะได้รับหนังสือแจ้งการแก้ไขเปลี่ยนแปลงจากข้าพเจ้า ข้อกำหนดดังกล่าวข้างต้นนี้ ย่อม
ผูกพันข้าพเจ้าตลอดไปเสมือนหนึ่งกับยังไม่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่างใด

ขอได้โปรดจ่ายเงินจากบัญชีเงินฝากของข้าพเจ้า ตามเช็คหรือเอกสารสั่งจ่าย
อย่างอื่นซึ่งธนาคารท่านอนุมัติให้ใช้ บรรดาที่สั่งจ่ายโดยถูกต้องตามข้อกำหนดดังกล่าวข้างต้นนี้ ใน

กรณีที่ไม่มีการตกลงกันล่วงหน้าแล้ว หากปรากฏว่ายอดเงินในบัญชีของห้างข้าพเจ้ามีไม่เพียงพอ ธนาคารท่านย่อมไม่ผูกพันที่จะต้องจ่ายเงินตามที่ห้างข้าพเจ้าสั่งจ่าย อย่างไรก็ตาม หากธนาคารท่านได้จ่ายเงินตามจำนวนที่ห้างข้าพเจ้าสั่งจ่ายไป ทั้ง ๆ ที่ยอดเงินในบัญชีของห้างข้าพเจ้ามีไม่เพียงพอแล้ว ห้างข้าพเจ้ารับรองที่จะชำระเงินจำนวนที่ธนาคารท่านจ่ายเกินไปนั้น ชดใช้ให้แก่ธนาคารท่านจนครบถ้วนในทันทีที่ได้รับแจ้งจากธนาคารท่าน

ในกรณีที่ห้างข้าพเจ้าฝากเช็ค ตัวแลกเงิน หรือตัวเงินอย่างอื่นเข้าบัญชีของห้างข้าพเจ้า และธนาคารท่านได้สลักหลังหรือรับรองการสลักหลัง หรือปฏิบัติการอย่างอื่นต่อเช็ค ตัวแลกเงินหรือตัวเงินอย่างอื่นนั้น ย่อมเป็นที่เข้าใจว่าธนาคารท่านได้กระทำการนั้น ๆ ไปโดยการขอร้องของห้างข้าพเจ้า ฉะนั้น หากธนาคารท่านจะต้องประสบความเสียหายอย่างใด ๆ เนื่องจากการกระทำต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นนี้แล้ว ห้างข้าพเจ้ารับรองว่าจะชดใช้ความเสียหายนั้น ๆ ให้แก่ธนาคารท่านจนครบถ้วนในทันทีที่ได้รับแจ้งจากธนาคารท่าน

ค่าใช้จ่ายใด ๆ อันเกิดขึ้นเกี่ยวกับหรือเนื่องจากเงินฝากของห้างข้าพเจ้าก็ดี หนังสือใด ๆ ที่ห้างข้าพเจ้าจะต้องชำระต่อธนาคารท่านก็ดี ธนาคารท่านโดยมีต้องแจ้งให้ห้างข้าพเจ้าทราบล่วงหน้า ย่อมมีสิทธิหักชำระเอาจากยอดเงินในบัญชีของห้างข้าพเจ้าได้ทุกเมื่อที่ธนาคารท่านเห็นสมควร ทั้งนี้ ขอให้แจ้งให้ห้างข้าพเจ้าได้ทราบถึงการหักชำระเงินจำนวนนั้น ๆ ภายในเวลาอันสมควร ก็เป็นการเพียงพอแล้ว

หนังสือต่าง ๆ ที่ธนาคารท่านจะมีถึงห้างข้าพเจ้า เมื่อได้ส่งไปยังสำนักงานใหญ่ของห้างข้าพเจ้า ดังระบุข้างต้นนี้แล้ว ไม่ว่าจะบุคคลใดจะเป็นผู้รับหนังสือนั้นก็ตาม ย่อมถือว่าห้างข้าพเจ้าจะโยกย้ายสำนักงานใหญ่ของห้างข้าพเจ้าแล้ว ห้างข้าพเจ้าจะแจ้งให้ธนาคารท่านทราบทางหนังสือทันที

ห้างข้าพเจ้าได้รับระเบียบการเปิดบัญชีเงินฝากกระแสรายวันของธนาคารท่านหนึ่งชุด และได้อ่านข้อความในระเบียบการนั้นโดยตลอดแล้ว ยินยอมปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบการนั้นตลอดจนระเบียบการที่ธนาคารท่านจะได้แก้ไขเพิ่มเติม หรือวางกำหนดขึ้นใหม่ต่อไปนั้นทุกประการ

พร้อมกับหนังสือนี้ ห้างข้าพเจ้าขอส่งเอกสารดังต่อไปนี้มายังท่านเพื่อประกอบการพิจารณาการเปิดบัญชีเงินฝากนี้แล้ว

๑. หนังสือรับรองของหอทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท แสดงถึงรายนามผู้เป็นหุ้นส่วน, หุ้นส่วนผู้จัดการ และอำนาจของหุ้นส่วนผู้จัดการ

๒. บริคคหัทลัญญการเข้าหุ้นส่วน (หากมี) ซึ่งรับรองโดยหอทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท

ขอแสดงความนับถือ

.....

คำรับรองของผู้แนะนำ

ข้าพเจ้า.....

ได้อ่านคำรับรองข้างต้นนี้แล้ว ขอรับรองว่า ข้าพเจ้ารู้จักผู้ยื่นคำร้องนี้ว่า เป็นผู้สมควรและเหมาะสมที่จะเปิดบัญชีกับท่าน.

.....

ลายมือชื่อ

บัญชีหมายเลข.....

ที่อยู่.....

.....

โทรศัพท์ เลขที่.....

ผู้อนุมัติ.....

ผู้ต้อนรับ.....

(A 18 3,000 10/78 RDP.)

(ประเภทบริษัทจำกัด)

ตัวอย่าง

ธนาคารไทยรุ่งเรือง จำกัด

คำขอเปิดบัญชีเงินฝากกระแสรายวัน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน ธนาคารไทยรุ่งเรือง จำกัด

บริษัทข้าพเจ้าขอเปิดบัญชีเงินฝากกระแสรายวันไว้กับธนาคารท่านในนามของบริษัทข้าพเจ้า
 คือบริษัท.....จำกัด ซึ่งใช้ชื่อทางภาษาอังกฤษว่า.....
 .....และใช้ชื่อทางภาษาจีนว่า.....
 สำนักงานแห่งใหญ่ของบริษัทข้าพเจ้าตั้งอยู่ ณ.....
 บริษัทข้าพเจ้าขอมอบหมายให้.....
 .....
 เป็นผู้ถืออำนาจเซ็นเช็คสั่งจ่ายเงินแทนบริษัทข้าพเจ้า โดย.....
 (และโดยต้องประทับดวงตราของบริษัทข้าพเจ้าดังที่ได้ประทับไว้ในคำขอนี้ด้วย)

นาม	ตำแหน่ง	ตัวอย่างลายเซ็น
๑.		
๒.		
๓.		
๔.		

ข้อกำหนดการเซ็นเช็คสั่งจ่ายเงินข้างต้นนี้ บริษัทข้าพเจ้าตกลงให้ใช้บังคับถึงการสั่งจ่าย,
 การออก, การรับรอง, การสลักหลังตัวเงินทุกชนิด การปฏิบัติการทุกอย่างเกี่ยวกับตัวเงินทุกชนิด
 ตลอดจนการลงนามในตราสารเปลี่ยนมือทุกชนิด ซึ่งกระทำในนามของบริษัทข้าพเจ้าและรวมทั้งการ
 ดำเนินและปฏิบัติการทุกอย่างต่อบัญชีเงินฝากของบริษัทข้าพเจ้าด้วย

บริษัทข้าพเจ้ารับรองว่า หากจะมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่างใดในข้อกำหนดดังกล่าวข้างต้นนี้แล้ว บริษัทข้าพเจ้าจะแจ้งให้ธนาคารทราบโดยลายลักษณ์อักษรทันที และก่อนที่ธนาคารท่านจะได้รับหนังสือแจ้งการแก้ไขเปลี่ยนแปลงจากบริษัทข้าพเจ้า ข้อกำหนดดังกล่าวข้างต้นนี้ย่อมผูกพันบริษัทข้าพเจ้าตลอดไปเสมือนหนึ่งกับยังไม่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่างใด

ขอได้โปรดจ่ายเงินจากบัญชีเงินฝากของบริษัทข้าพเจ้า ตามเช็คหรือเอกสารสั่งจ่ายอย่างอื่นซึ่งธนาคารท่านอนุมัติให้ใช้ บรรดาที่สั่งจ่ายโดยถูกต้องตามข้อกำหนดดังกล่าวข้างต้นนี้ ในกรณีที่ไม่มีการตกลงกันล่วงหน้าแล้ว หากปรากฏว่ายอดเงินในบัญชีของบริษัทข้าพเจ้ามีไม่เพียงพอ ธนาคารท่านย่อมไม่ผูกพันที่จะต้องจ่ายเงินตามที่บริษัทข้าพเจ้าสั่งจ่าย อย่างไรก็ตาม หากธนาคารท่านได้จ่ายเงินตามจำนวนที่บริษัทข้าพเจ้าสั่งจ่ายไปทั้ง ๆ ที่ยอดเงินในบัญชีของบริษัทข้าพเจ้ามีไม่เพียงพอแล้ว บริษัทข้าพเจ้ารับรองที่จะชำระเงินจำนวนที่ธนาคารท่านจ่ายไปในนั้นชดใช้ให้แก่ธนาคารท่านจนครบถ้วนในทันทีที่ได้รับแจ้งจากธนาคารท่าน

ในกรณีที่บริษัทข้าพเจ้าฝากเช็ค ตัวแลกเงิน, หรือตัวเงินอย่างอื่นเข้าบัญชีของบริษัทข้าพเจ้า และธนาคารท่านได้สลักหลังหรือรับรองการสลักหลังหรือปฏิบัติการอย่างอื่นต่อเช็ค ตัวแลกเงิน หรือตัวเงินอย่างอื่นนั้นย่อมเป็นที่เข้าใจว่าธนาคารท่านได้กระทำการนั้น ๆ ไปโดยการขอร้องของบริษัทข้าพเจ้า ฉะนั้น หากธนาคารท่านจะต้องประสบความเสียหายอย่างใด ๆ เนื่องจากการกระทำอะไรต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นนี้แล้ว บริษัทข้าพเจ้ารับรองว่าจะชดใช้ความเสียหายนั้น ๆ ให้แก่ธนาคารท่านจนครบถ้วนในทันทีที่ได้รับแจ้งจากธนาคารท่าน

ค่าใช้จ่ายใด ๆ อันเกิดขึ้นเกี่ยวกับหรือเนื่องจากบัญชีเงินฝากของบริษัทข้าพเจ้าก็ดี หนี้สินใด ๆ ที่บริษัทข้าพเจ้าต้องชำระต่อธนาคารท่านก็ดี ธนาคารท่านโดยมีต้องแจ้งให้บริษัทข้าพเจ้าทราบล่วงหน้า ย่อมมีสิทธิหักชำระเอาจากยอดเงินในบัญชีของบริษัทข้าพเจ้าได้ทุกเมื่อที่ธนาคารท่านเห็นสมควร ทั้งนี้ ขอให้แจ้งให้บริษัทข้าพเจ้าได้ทราบถึงการหักชำระเงินจำนวนนั้น ๆ ภายในเวลาอันสมควรก็เป็นการเพียงพอแล้ว

หนังสือต่าง ๆ ที่ธนาคารท่านจะมีถึงบริษัทข้าพเจ้า เมื่อได้ส่งไปยังสำนักงานใหญ่ของบริษัทข้าพเจ้า ดังระบุข้างต้นนี้แล้ว ไม่ว่าบุคคลใดจะเป็นผู้รับหนังสือนั้นก็ตาม ย่อมถือว่าบริษัทข้าพเจ้าได้รับทราบหนังสือนั้นแล้ว และหากบริษัทข้าพเจ้าจะโยกย้ายสำนักงานใหญ่ของบริษัทข้าพเจ้าแล้ว บริษัทข้าพเจ้าจะแจ้งให้ธนาคารท่านทราบทางหนังสือทันที

บริษัทข้าพเจ้าได้รับระเบียบการเปิดบัญชีเงินฝากกระแสรายวันของธนาคารท่านหนึ่งชุด และได้อ่านข้อความในระเบียบการนั้นโดยตลอดแล้ว ยินยอมปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบการนั้นตลอดจนระเบียบการที่ธนาคารท่านจะได้แก้ไขเพิ่มเติมหรือวางกำหนดขึ้นใหม่ต่อไปนั้นทุกประการ

พร้อมกับหนังสือนี้ บริษัทข้าพเจ้าขอส่งเอกสารดังต่อไปนี้มายังท่านเพื่อประกอบการพิจารณาการเปิดบัญชีเงินฝากนี้แล้ว

๑. หนังสือรับรองของหออทะ เขียนหุ้นส่วนบริษัท แสดงถึงรายนามกรรมการและกรรมการผู้มีอำนาจลงนาม เป็นสำคัญผูกพันบริษัท
๒. หนังสือบริคณห์สนธิและข้อบังคับของบริษัท
๓. สำเนารายงานประชุมกรรมการซึ่งรับรองโดยกรรมการผู้มีอำนาจลงนาม เป็นสำคัญผูกพันบริษัท

ขอแสดงความนับถือ

คำรับรองของผู้แนะนำ

ข้าพเจ้า.....

เรา

ได้อ่านคำร้องข้างต้นนี้แล้ว ขอรับรองว่า ข้าพเจ้ารู้จักผู้อื่นคำร้องนี้ว่า เป็นผู้สมควรและเหมาะสมที่จะเปิดบัญชีกับท่าน.

ลายมือชื่อ.....

ที่อยู่.....โทรศัพท์ เลขที่.....

ผู้ต้อนรับ.....ผู้อนุมัติ.....

(A 16 4,000 11/78 RDP.)

(ประเภทหุ้นส่วนจำกัด)

ตัวอย่าง

ธนาคารไทยรุ่งเรือง จำกัด

คำขอ เปิดบัญชี เงินฝากกระแสรายวัน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน ธนาคารไทยรุ่งเรือง จำกัด

เรา ผู้ปรากฏลายเซ็นนามท้ายหนังสือนี้ ได้ประกอบกิจการค้าใช้ชื่อว่า.....
 สำนักงานตั้งอยู่.....ก็กิจการค้าดังกล่าว เป็นหุ้นส่วนสามัญที่ไม่ได้จดทะเบียน
 เป็นนิติบุคคล มีเราเท่านั้นที่เป็นผู้เป็นหุ้นส่วน เราจึงขอเปิดบัญชีเงินฝากกระแสรายวันไว้กับธนาคาร
 ท่านในนามหุ้นส่วนสามัญดังกล่าว

เรา ขอมอบหมายให้.....เป็นผู้มีอำนาจเซ็นเช็ค
 สั่งจ่ายเงินแทนเราในนามหุ้นส่วนสามัญดังกล่าว โดย.....
 (และโดยต้องประทับดวงตราของหุ้นส่วนสามัญดังกล่าวไว้ด้วย)

ข้อกำหนดการเซ็นเช็คสั่งจ่ายเงินข้างต้นนี้ เราตกลงให้ใช้บังคับถึงการสั่งจ่าย, การ
 กรอก, การรับรอง, การสลักหลังตั๋วเงินทุกชนิด การปฏิบัติการทุกอย่างเกี่ยวกับตัวเงินทุกชนิด ตลอด
 จนการลงนามในตราสารเปลี่ยนมือทุกชนิดซึ่งกระทำแทนเรา ในนามของหุ้นส่วนสามัญดังกล่าวและ
 รวมทั้งการดำเนินการและปฏิบัติการทุกอย่างต่อบัญชีเงินฝากของหุ้นส่วนสามัญดังกล่าวด้วย

เรารับรองว่า หากจะมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่างใดในข้อกำหนดดังกล่าวข้างต้นนี้แล้ว
 เราจะแจ้งให้ธนาคารท่านทราบโดยลายลักษณ์อักษรทันที และก่อนที่ธนาคารท่านจะได้รับหนังสือแจ้ง
 การแก้ไขเปลี่ยนแปลงจากเรา ข้อกำหนดดังกล่าวข้างต้นนี้ย่อมผูกพันเราและหุ้นส่วนสามัญดังกล่าว
 ตลอดไปเสมือนหนึ่งกับยังไม่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่างใด

ขอได้โปรดจ่ายเงินจากบัญชีเงินฝากของหุ้นส่วนสามัญดังกล่าว ตามเช็คหรือเอกสาร
 สั่งจ่ายอย่างอื่นซึ่งธนาคารท่านอนุมัติให้ใช้บรรดาที่สั่งจ่ายโดยถูกต้องตามข้อกำหนดดังกล่าวข้างต้นนี้
 ในกรณีที่ไม่มี การตกลงกันล่วงหน้า หากปรากฏว่ายอดเงินในบัญชีของหุ้นส่วนสามัญดังกล่าวมีไม่
 เพียงพอ ธนาคารท่านย่อมไม่ผูกพันที่จะต้องจ่ายเงินตามที่เราสั่งจ่าย อย่างไรก็ตาม หากธนาคารท่าน
 ได้จ่ายเงินตามจำนวนที่เราสั่งจ่ายไป ทั้ง ๆ ที่ยอดเงินในบัญชีของหุ้นส่วนสามัญดังกล่าวมีไม่เพียงพอ

แล้ว เรารับรองที่จะชำระเงินจำนวนที่ธนาคารจ่ายเกินไปนั้นชดใช้ให้แก่ธนาคารท่านจนครบถ้วน
ในทันทีที่ได้รับแจ้งจากธนาคารท่าน

ในกรณีที่เราฝากเช็ค ตัวแลกเงิน หรือตัวเงินอย่างอื่นเข้าบัญชีของห้างหุ้นส่วนสามัญ
ดังกล่าว และธนาคารท่านได้สลักหลังหรือรับรองหรือปฏิบัติการอย่างอื่นต่อเช็ค ตัวแลกเงิน หรือ
ตัวเงินเงินอย่างอื่นนั้น ย่อมเป็นที่เข้าใจว่า ธนาคารท่านได้กระทำการนั้น ๆ ไปโดยการขอร้องของ
เรา ฉะนั้น หากธนาคารท่านจะต้องประสบความเสียหายอย่างใด ๆ เนื่องจากการกระทำต่าง ๆ
ดังกล่าวข้างต้นนี้แล้ว เรารับรองว่าจะชดใช้ความเสียหายนั้น ๆ ให้แก่ธนาคารท่านจนครบถ้วนในทันที
ที่ได้รับแจ้งจากธนาคารท่าน

ค่าใช้จ่ายใด ๆ อันเกิดขึ้นเกี่ยวกับหรือเนื่องจากบัญชีเงินฝากของห้างหุ้นส่วนสามัญ
ดังกล่าวก็ดี หนังสือใด ๆ ที่ห้างหุ้นส่วนสามัญดังกล่าวจะต้องชำระต่อธนาคารท่านก็ดี ธนาคารท่าน
โดยมิต้องแจ้งให้เราได้ทราบล่วงหน้า ย่อมมีสิทธิหักชำระเอาจากยอดเงินในบัญชีของห้างหุ้นส่วน
สามัญดังกล่าวได้ทุกเมื่อที่ธนาคารเห็นสมควร ทั้งนี้ ขอให้แจ้งให้เราได้ทราบถึงการหักชำระเงิน
จำนวนนั้น ๆ ภายในเวลาอันสมควร ก็เป็นการเพียงพอแล้ว

หนังสือต่าง ๆ ที่ธนาคารท่านจะมีถึงเรา เมื่อได้ส่งไปยังสำนักที่ตั้งของห้างหุ้นส่วนสามัญ
ดังกล่าว ดังระบุข้างต้นนี้แล้ว ไม่ว่าบุคคลใดจะเป็นผู้รับหนังสือนั้นก็ตาม ย่อมถือว่าเราได้รับทราบ
หนังสือนั้นแล้ว และหากเราจะโยกย้ายสำนักที่ตั้งของห้างหุ้นส่วนสามัญดังกล่าว เราจะแจ้งให้ธนาคาร
ท่านทราบทางหนังสือทันที

เราได้รับระเบียบการเปิดบัญชีเงินฝากกระแสรายวันของธนาคารท่านหนึ่งชุด และได้
อ่านข้อความในระเบียบการนั้นโดยตลอดแล้ว ยินยอมปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบการนั้น ตลอดจน
ระเบียบการที่ธนาคารท่านจะได้แก้ไขเพิ่มเติม หรือวางกำหนดขึ้นใหม่ต่อไปนั้นทุกประการ

พร้อมกับหนังสือนี้ เราได้นำส่งสำเนาคำขอจดทะเบียนพาณิชย์ของห้างหุ้นส่วนสามัญ
ดังกล่าวซึ่งรับรองโดยสำนักงานทะเบียนพาณิชย์มามอบไว้ต่อธนาคารท่าน เป็นหลักฐานประกอบการ
พิจารณาในการเปิดบัญชีเงินฝากนี้แล้ว

ขอแสดงความนับถือ

.....

คำรับรองของผู้แนะนำ

ข้าพเจ้า.....
ได้อ่านคำร้องข้างต้นนี้แล้ว ขอรับรองว่า ข้าพเจ้ารู้จักผู้ยื่นคำร้องนี้ว่า เป็นผู้สมควรและเหมาะสม
ที่จะเปิดบัญชีกับท่าน.

.....

ลายมือชื่อ

บัญชีหมายเลข.....

ที่อยู่.....

.....

โทรศัพท์ เลขที่.....

ผู้ต้อนรับ..... ผู้อนุมัติ.....

(A-14 5,000 1/79 RDP.)

กรณีที่ธนาคารจะไม่จ่ายเงินตามเช็คก็ต่อเมื่อ

๑. ไม่ใช่เป็นเช็คของธนาคาร
๒. เป็นเช็คลงวันที่ล่วงหน้า
๓. ถ้าเป็นเช็คลงวันที่ก่อนวันรับเช็ค จะต้องไม่พ้น ๖ เดือนนับจากวันออกเช็ค
๔. จำนวนตัวเลขและตัวอักษรจะต้องตรงกัน
๕. เช็คทุกฉบับต้องติดอากร แต่ถ้าเป็นเช็คของทางราชการได้รับการยกเว้น เช็คขององค์การรัฐบาลที่ใช้ทุนหรือทุนหมุนเวียนเพื่อประกอบการพาณิชย์ หรือการพาณิชย์ที่เทศบาลเป็นผู้จัดการต้องติดอากรแสตมป์
๖. เช็คฉบับใดมีการขีดฆ่าหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อความที่เป็นสาระสำคัญในเช็ค เช่น วันที่ จำนวนเงิน ชื่อผู้รับเงิน ผู้สั่งจ่ายจะต้องลงนามเต็มกำกับข้อความที่ขีดฆ่าหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงทุกแห่ง เว้นแต่การขีดฆ่าคำว่า "หรือผู้ถือ" ออก ผู้สั่งจ่ายไม่ต้องลงนามกำกับการขีดฆ่านั้น
๗. เช็คฉบับใดมีการสลักหลังเช็ค (Endorsement) เพื่อโอนและส่งมอบ โดยเฉพาะการสลักหลังเฉพาะ ซึ่งผู้ทรงจะต้องระบุชื่ออันมีข้อความว่า ให้จ่ายเงินให้ผู้รับโอน (คือระบุชื่อผู้รับโอน) แล้วลงลายมือชื่อผู้ทรงไว้ ดังนั้นธนาคารจะจ่ายเฉพาะชื่อที่ระบุผู้รับโอนเพียงผู้เดียว บุคคลอื่นจะมาเบิกเงินมิได้ ธนาคารจะไม่จ่ายเงินให้
๘. ลายมือชื่อผู้สั่งจ่าย จะต้องตรงกับตัวอย่างลายเซ็นต์ที่ให้ไว้
๙. ถ้าผู้สั่งจ่ายต้องการที่จะระงับการจ่ายเงินตามเช็คที่ได้สั่งจ่ายไปแล้ว (Stop Payment) ผู้สั่งจ่ายต้องยื่นแบบฟอร์มตามแบบของธนาคารให้ธนาคารระงับการจ่ายเงินพร้อมทั้งเหตุผล

-ในกรณีฉุกเฉิน ธนาคารอาจรับเรื่องทางโทรศัพท์ก็ได้ แต่ผู้สั่งจ่ายจะต้องยื่นคำขอเป็นลายลักษณ์อักษรโดยด่วน เพราะถ้าเช็คมาขอขึ้นเงินก่อน ธนาคารอาจจะต้องจ่ายเงินไป

-ถ้าผู้ทรงเช็คทำเช็คหาย ต้องรีบแจ้งขอให้ธนาคารระงับการจ่ายเงินก่อนแล้วจึงไปแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจไว้เป็นหลักฐาน นำใบแจ้งความแสดงต่อธนาคารเพื่อขอให้ระงับการจ่ายเงินโดยเด็ดขาด

๑๐. เงินในบัญชีของผู้ส่งจ่ายมีพอที่จะจ่าย แต่ธนาคารก็ไม่มีอำนาจที่จะจ่ายเงินตามเช็คได้ ตามมาตรา ๔๙๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งพาณิชย์ที่ว่า "หน้าที่และอำนาจของธนาคาร ซึ่งจะใช้เงินตามเช็คอันเบิกแก่ตนนั้น ท่านว่าเป็นอันสิ้นสุดไปเมื่อกรณีดังต่อไปนี้

๑. มีคำบอกห้ามการใช้เงิน

๒. รู้ว่าผู้ส่งจ่ายเงินตาย

๓. รู้ว่าศาลได้มีคำสั่งรักษาทรัพย์ชั่วคราว หรือคำสั่งให้ผู้ส่งจ่ายเป็นคนล้มละลาย หรือได้มีประกาศโฆษณาคำสั่งเช่นนั้น

หมายเหตุ การรู้ว่าผู้ส่งจ่ายเงินตาย ธนาคารจะต้องทราบหลักฐานการตายของผู้ส่งจ่ายเงินอย่างแน่ชัด

การขอเบิกเกินบัญชี

ผู้ฝากเงินในบัญชีกระแสรายวันขอกู้ยืมเงินจากธนาคาร โดยวิธีส่งจ่ายเงินเกินจำนวนเงินฝากที่มีอยู่กับธนาคาร โดยใช้หลักทรัพย์ เช่น ที่ดิน อสังหาริมทรัพย์ บุคคลที่ธนาคารเชื่อถือ เงินฝากประจำของธนาคารนั้น สำหรับดอกเบี้ยเงินเบิกเกินบัญชียื่นจะมีการตกลงกันโดยทั่วไปจะคิดอัตราดอกเบี้ยไม่เกิน ๑๘%

๒. เงินฝากประเภทออมทรัพย์ (Savings Deposit)

เงินฝากประเภทนี้ลูกค้าสามารถฝากเงินได้ทีละเล็กละน้อยได้แต่เงื่อนไขในการขอเปิดบัญชี จะต้องอย่างต่ำ ๑๐๐ บาท ครั้งต่อไปจะฝากเท่าใดก็ได้ ธนาคารจ่ายดอกเบี้ย ๘% ต่อปี โดยมีสมุดคู่ฝาก (Pass Book) เป็นหลักฐาน ผู้ฝากเงินจะต้องนำสมุดคู่ฝากมาทุกครั้งที่มีการฝากและถอน การถอนจะต้องมาถอนด้วยตัวเอง โดยเซ็นชื่อในใบถอนเงินของธนาคารแต่ถ้าไม่สะดวกจะมาถอนด้วยตนเอง จะมอบฉันทะให้ผู้อื่นมาถอน โดยผู้ถอนเงินแทนควรจะต้องบัตรประชาชนไปด้วย

เมื่อลูกค้าประสงค์จะขอเปิดบัญชีประเภทนี้ เจ้าหน้าที่จะให้กรอกใบแบบฟอร์มคำขอเปิดบัญชี แต่บางธนาคารอาจไม่มีแบบคำขอเปิดบัญชี เพียงแต่ผู้ฝากแจ้งความประสงค์ต่อเจ้าหน้าที่เท่านั้น เจ้าหน้าที่จะขอตัวอย่างลายเซ็นไว้ ๒ ฉบับ เพื่อเป็นหลักฐานการฝากเงิน ธนาคารจะออกสมุดคู่ฝากให้ บัญชีนี้ไม่ใช่เช็คในการถอนเงิน

การให้ดอกเบีย เงินฝากประเภทนี้ ธนาคารจะจ่ายดอกเบี้ยให้ในอัตรา ๔.๕% ต่อปี โดยนำดอกเบียเข้าบัญชีลูกค้ำทุกงวด ปิดบัญชี ๖ เดือนครั้ง การคิดดอกเบี้ยให้ลูกค้ำนั้นบางธนาคารให้ดอกเบียจากยอดคงเหลือของเงินฝากที่ต่ำสุดของเดือนมาคูณต่อวันของเดือนนั้น บางธนาคารให้ดอกเบียจากยอดคงเหลือของเงินฝากเมื่อสิ้นวันคิดให้ทุกวัน

ถ้าสมุดคู่ฝากหาย ลูกค้ำต้องรีบแจ้งธนาคารและแจ้งความที่สถานีตำรวจนำใบแจ้งความให้ธนาคารเพื่อเป็นหลักฐานการหาย ธนาคารจะออกสมุดฝากให้ใหม่แทนเล่มที่หาย ธนาคารจะเรียกสมุดคืนเมื่อลูกค้ำประสงค์จะขอปิดบัญชี

๓. เงินฝากจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลา (Fixed หรือ Time Deposits) ส่วนมากลูกค้ำของเงินฝากประเภทนี้ เป็นลูกค้ำที่ไม่จำเป็นต้องใช้เงินและประสงค์จะฝากเพื่อเก็บดอกผล เงินฝากประเภทนี้แบ่งเป็น ๓ ระยะเวลาการให้ดอกเบียคือ

- ก. ฝากตั้งแต่ ๓ เดือนขึ้นไปแต่ไม่ครบ ๖ เดือน ได้ดอกเบี้ย ๔% ต่อปี
- ข. ฝากตั้งแต่ ๖ เดือนขึ้นไปแต่ไม่ครบ ๑ ปี ได้ดอกเบี้ย ๑๐% ต่อปี
- ค. ฝากครบ ๑ ปี ได้ดอกเบี้ย ๑๒% ต่อปี

เงินฝากนี้หากถอนก่อน ๓ เดือนจะไม่ได้ดอกเบี้ย

เงินฝากประจำนี้แบ่งได้ ๓ ชนิด

- ๓.๑ ฝากประจำแบบใช้ใบรับฝากประจำ
- ๓.๒ ฝากประจำแบบใช้สมุดคู่ฝาก
- ๓.๓ ฝากประจำพิเศษเป็นรายเดือนเท่า ๆ กัน

๓.๑ เงินฝากประจำโดยใช้ใบรับฝาก เมื่อผู้ฝากประสงค์จะฝากเงินแบบใช้ใบรับฝากนั้นปกติจะรับฝากเฉพาะการฝากเงินครั้งละจำนวนมากใบรับฝากจะระบุ ชื่อผู้ฝากเงิน วันที่รับฝาก วันที่ครบกำหนด เลขที่เงินฝาก อัตราดอกเบี้ย จำนวนเงินฝาก ในใบรับฝากจะต้องมีเจ้าหน้าที่รับมอบอำนาจของธนาคารเช่นต้อยอย่างน้อย ๒ นาย ในกรณีที่เงินฝากครบกำหนดแล้วผู้ฝากไม่มาติดต่อธนาคาร แต่มีความประสงค์จะฝากต่อ เพื่อมิให้เสียประโยชน์จากการรับดอกเบี้ย ธนาคารส่วนใหญ่จะพิมพ์ข้อความไว้ข้างหลังใบรับฝาก โดยมีข้อความว่า "ในกรณีที่ผู้ฝากเงินไม่มาติดต่อธนาคารภายใน ๗ วัน นับจากวันครบกำหนด ธนาคารถือว่าผู้ฝากประสงค์จะฝากประจำต่อไปรวมทั้ง

ตัวอย่าง

ธนาคารไทยรุ่งเรือง จำกัด

The Thai ~~Bank~~ Bank Ltd.

บัญชีเลขที่. ....

A/c No. . . . .

คำขอเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์

Application For Opening Savings Account

เรียน ผู้จัดการ ธนาคารไทยรุ่งเรือง จำกัด

To: The Manager, The Thai ~~Bank~~ Bank, Ltd.

ข้าพเจ้า.....ขอเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์กับ

ธนาคารไทยรุ่งเรือง จำกัด และในการขอเปิดบัญชีนี้ ข้าพเจ้าได้ให้รายละเอียดตามที่ธนาคาร
ไทยรุ่งเรือง จำกัด ประสงค์จะทราบไว้ดังนี้:-

I/We wish to open a savings deposit account with The Thai
Military Bank, Ltd., and append hereunder the relative details in
accordance with your requirements:

ชื่อบัญชี.....

Name of account

 ส่วนบุคคล
Individual

 หุ้นส่วน สามัญ
จำกัด
Partnership

 บริษัทจำกัด
Limited Company

 ราชการ
Government
Office

 องค์การรัฐวิสาหกิจ
State Enterprise

 อื่น ๆ
Others

ที่อยู่.....โทรศัพท์.....

Address

Tel. No.

อาชีพ/ประเภทธุรกิจ.....บัตรประจำตัวเลขที่.....

Occupation/Type of business

Identity Card No.

มีบัญชีฝากกับธนาคารอื่นแล้ว คือ.....

Names of other banks where accounts are kept, if any

มีบัญชีเงินฝากกับธนาคารนี้ด้วย คือ.....

Other accounts with The Thai Military Bank, Ltd., if any

แนะนำโดย.....

Recommended by

เงื่อนไข.....

Conditions

.....

พร้อมกับคำขอนี้ข้าพเจ้าได้มอบเอกสารต่อไปนี้แก่ธนาคารแล้ว คือ:-

Documents attached to this application:

(๑).....

(๒).....

(๓).....

ข้าพเจ้าได้รับทราบระเบียบการบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ของ ธนาคารไทยรุ่งเรือง จำกัด
ดีแล้ว และตกลงรับที่จะปฏิบัติ และยอมเข้าผูกพันตามระเบียบการดังกล่าวโดยตลอด

I/We am (are) conversant with the rules governing the operation
of savings deposit accounts in your bank, and hereby agree to abide by
these regulations in every way.

ตัวอย่างลายมือชื่อ

Specimen signature

(เจ้าของบัญชี Owner of account)

.....

วันที่

Date.....

คอกเปียที่พึงได้รับตามเงื่อนไขเดิม" หรือข้อความอื่นที่มีใจความเดียวกันนี้

๓.๒ เงินฝากประจำโดยใช้สมุดคู่ฝาก เงินฝากประจำโดยใช้สมุดคู่ฝากนี้ธนาคารบางแห่งปฏิบัติ เพราะถือว่านอกจากจะอำนวยความสะดวกแก่ลูกค้าในการฝากเงินรายปลั๊กย่อยแล้วยังช่วยลดต้นทุนของธนาคารอีกด้วย

การขอเปิดบัญชีและการนำเงินมาฝาก

เมื่อลูกค้าประสงค์จะเปิดบัญชีโดยใช้สมุดคู่ฝาก ผู้ฝากจะต้องยื่นคำขอเปิดบัญชีเมื่อธนาคารพิจารณาแล้วเห็นสมควรยินยอมให้เปิดบัญชีได้ ธนาคารจะขอตัวอย่างลายเซ็นพร้อมทั้งเงื่อนไขการส่งจ่าย เจ้าหน้าที่จะอธิบายระเบียบเกี่ยวกับการฝากและการถอนเงินให้ลูกค้าเข้าใจ

การนำเงินมาฝาก ลูกค้าจะเขียนรายการลงในแบบรับฝากของธนาคารส่วนการถอนเงินลูกค้าจะต้องถอนตามรายการที่ฝากหมดทั้งจำนวน โดยจะถอนเพียงรายการเดียวหรือหลายรายการก็ได้ ผู้ฝากจะต้องมาถอนด้วยตนเอง ธนาคารจะมอบสมุดคู่ฝากเพื่อเป็นหลักฐาน ผู้ฝากจะต้องนำสมุดนี้มาทุกครั้งที่มีการฝากและการถอน

๓.๓ ฝากประจำพิเศษเป็นรายเดือนเท่า ๆ กัน เงินฝากประเภทนี้มักใช้ชื่อเรียกแตกต่างกันไปตามแต่ธนาคารพาณิชย์ใดกำหนดขึ้น อาทิ เช่น เงินฝากสินทรัพย์ เงินฝากสินสงเคราะห์ เงินฝากสินเพิ่มพูล เงินฝากสินมีธัญสิทธิ์ เงินฝากสะสมทรัพย์ ฯลฯ แต่ลักษณะพิเศษ มีอย่างเดียวกันคือ ผู้ฝากส่งเงินฝากกับธนาคารทุกเดือน ๆ ละเท่า ๆ กัน ตั้งแต่ ๕๐ บาทหรือ ๑๐๐ บาทขึ้นไป โดยได้รับดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดคือ ๘% ต่อปี ธนาคารคิดดอกเบี้ยทบต้นให้เป็นรายปี และเมื่อฝากครบตามกำหนดเวลาที่ตกลงกันแล้ว (เช่น ๒, ๓ หรือ ๕ ปี) ผู้ฝากก็จะได้รับสิทธิกู้ยืมเงินจากธนาคารในอัตราดอกเบี้ยขั้นต่ำสุด เพื่อนำไปใช้จ่ายสิ่งที่มีงมมาดปรารถนาได้ เช่น ปลูกสร้างที่พักอาศัย การสมรส การศึกษา ตั้งร้านค้า หรืออนาคตของบุตรหลาน ฯลฯ และแม้อาจมีอุปสรรคเป็นเหตุให้ผู้ฝากจำต้องถอนเงินฝากก่อนครบกำหนดที่ตกลงไว้กับธนาคาร ผู้ฝากก็จะยังคงได้รับดอกเบี้ยในอัตรา เช่นเดียวกับประเภทเงินฝากประจำ หากแต่จะเสียประโยชน์ตามสิทธิที่พึงได้เมื่อครบกำหนดตามข้อตกลงเดิมไป

คำขอเปิดบัญชีเงินฝากเงินเพิ่มทุน

ตัวอย่าง

ธนาคารไทยรุ่งเรือง จำกัด

วันที่.....

เรียน ผู้จัดการธนาคารไทยรุ่งเรือง จำกัด

ข้าพเจ้า.....อายุ.....

ที่อยู่.....โทรศัพท์.....

บัตรประจำตัวประชาชน/ข้าราชการ/ต่างดาว เลขที่.....ออก ณ ที่ทำการเขต

หรืออำเภอ.....อาชีพ.....

สถานที่ทำงาน.....โทรศัพท์.....

ขอเปิดบัญชีเงินฝากเงินเพิ่มทุนไว้กับธนาคารไทยรุ่งเรือง โดยมีข้อกำหนดดังนี้

๑. ขอใช้ชื่อบัญชี.....

๒. จำนวนเงินที่ขอฝากกับธนาคารเดือนละ.....บาท มีกำหนด.....เดือน

๓. กำหนดฝากภายในวันที่.....ของทุกเดือน

๔. วันครบกำหนดถอนคืนวันที่.....ตามจำนวนเงินที่ระบุในตาราง

แนบคำขอนี้ เงินที่นำส่ง เพื่อฝากแต่ละงวดธนาคารจะคิดดอกเบี้ยให้อัตราสูงสุดตามกฎหมายกำหนด หรือถ้ามีการเปลี่ยนแปลงอัตรดอกเบี้ยในระหว่างที่การฝากเงินยังไม่ครบกำหนดถอนธนาคารจะจ่ายดอกเบี้ยให้ต่อไปตามเงื่อนไขและวิธีการที่กฎหมายกำหนดไว้ นับตั้งแต่วันที่กฎหมายให้เปลี่ยนแปลงไปจนถึงวันครบกำหนดถอน

๕. ในกรณีที่ข้าพเจ้าฝากเงินล่าช้ากว่ากำหนดข้อ ๓ เกินกว่า ๕ วัน ให้ธนาคารเปลี่ยนวันครบกำหนดตามข้อ ๔ ไปเป็นวันที่ที่ข้าพเจ้าส่งช้าที่สุด

๖. การฝากเงินช้ากว่าวันที่กำหนดตามข้อ ๓ วันที่ฝากต้องไม่เกินกำหนดการนำส่งฝากในงวดต่อไป ในกรณีเช่นนี้ต้องส่งพร้อมกัน ๒ งวด ข้าพเจ้ายอมให้ธนาคารเปลี่ยนวันครบกำหนดตามข้อ ๔ เลื่อนออกไปอีก ๑ เดือน

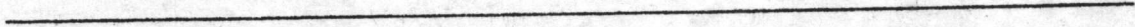
๗. หากข้าพเจ้าปฏิบัติผิดไปจากข้อกำหนดดังกล่าวข้างต้น ให้ยกเลิกการฝากประเภทนี้ และให้ธนาคารคำนวณดอกเบี้ยให้ข้าพเจ้าโดยคิดจากเงินฝากแต่ละครั้ง ตั้งแต่วันที่ฝากจนถึงวันที่ต้องยกเลิกในอัตราสูงสุดตามที่กฎหมายกำหนด

๔. เมื่อครบกำหนดการฝากเงินตามที่ตกลงไว้แล้ว ถ้าข้าพเจ้าไม่แจ้งให้ธนาคารทราบเป็นอย่างอื่นให้ถือว่าข้าพเจ้าต้องการฝากประจำต่อไปอีกมีกำหนด ๑๒ เดือน

๕. อื่น ๆ.....

.....

ผู้ฝาก.....

บันทึกของธนาคาร

บัญชีเลขที่.....ผู้รับมอบอำนาจลงนาม.....

เช็ค

กิจการที่บุคคลหนึ่งบุคคลใดจะมีเช็คสั่งจ่ายในครอบครองได้ บุคคลนั้นจะต้องมีเงินฝากกับธนาคาร เพื่อให้ธนาคารออกสมุดเช็คให้ เงินฝากกับธนาคารประเภทนี้ ได้แก่ เงินฝากกระแสรายวัน (Current A/C) หรือเงินฝากเดินสะพัด (Checking Account on Demand Deposit A/C) โดยการเปิดบัญชีฝากเงินกับธนาคารครั้งแรกอย่างน้อย ๕,๐๐๐ บาท ถึง ๑๐,๐๐๐ บาท บุคคลดังกล่าวอาจเป็นบุคคลธรรมดาทั่วไป บริษัท ร้าน ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล สมาคม มูลนิธิ ฯลฯ ซึ่งมีความสามารถในการทำนิติกรรมได้

วัตถุประสงค์ของผู้ใช้เช็ค

ประโยชน์จากการใช้เช็คแทนเงินสด ก็คือ ทั้งผู้สั่งจ่ายและผู้รับไม่ต้องเสี่ยงต่อการเก็บรักษาเงิน หรือนำเงินสดไปชำระหนี้เป็นจำนวนมาก ๆ ทำให้ประหยัดเวลา ในการเรียกเก็บเงิน ธนาคารเองก็ได้ประโยชน์จากการฝากเงิน ทำให้มีเงินหมุนเวียน เพราะธนาคารเป็นแหล่งเงินทุนในการให้กู้ยืม เพื่อประกอบธุรกิจ เช็คจึงเป็นเครื่องมือเครดิตที่สำคัญที่สุดชนิดหนึ่ง ซึ่งใช้เป็นสื่อกลางเพื่อชำระหนี้สิน หากจุดประสงค์การใช้เช็คเป็นไปในทางบวก เช็คก็จะเป็นเครื่องมือเครดิตซึ่งมีส่วนส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความก้าวหน้าต่อกิจการทางเศรษฐกิจของประเทศชาติ แต่ก็ยังมีบุคคลอีกพวกหนึ่งที่มีจุดประสงค์การใช้เช็คที่ก่อความเสียหายในวงการธุรกิจซึ่งมีผลกระทบกระเทือนต่อเศรษฐกิจส่วนรวม ได้แก่ พวกที่ขอเปิดบัญชีกับธนาคารเพื่อต้องการหลอกลวงผู้อื่น หรือเปิดบัญชีใหม่ เนื่องจากธนาคารเดิมสั่งปิดบัญชี เพราะเขียนเช็คไม่มีเงินหรือเปิดบัญชีกับหลาย ๆ ธนาคาร เพื่อแสดงว่าตนมีการติดต่อกับหลายธนาคารหรือเปิดเพื่อหาโอกาสกู้ยืมเงิน เป็นต้น

ประเภทของเช็ค

เช็คมีหลายชนิด ซึ่งใช้ตามโอกาสต่างกัน เช่น เช็คส่วนบุคคลที่ใช้ในการชำระหนี้ เช็คเดินทาง เช็คกาสิโน เช็คของขวัญ ฯลฯ เช็คที่กล่าวมานี้หากจะแยกตามลักษณะของผู้สั่งจ่ายมี

๒ ประเภทคือ

๑. เช็คสามัญ (เช็คที่สั่งจ่ายโดยลูกค้าของธนาคารเอง)
๒. เช็คเฉพาะกิจ (เช็คที่สั่งจ่ายโดยธนาคารเอง)

สนทชย (นามแฝง). "อันว่าเช็คนั้น..., เป็นโฉน" วารสารของสมาคมธนาคารไทย

(ธันวาคม ๒๕๓๑): ๔๔-๕๒.

I16946903

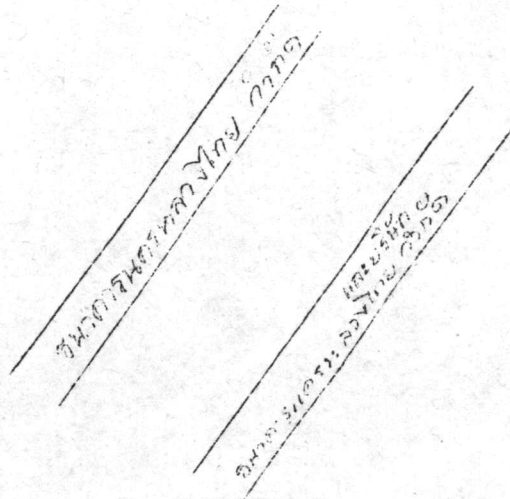
๑. เช็คสามัญ คือเช็คที่ธนาคารมอบให้ลูกค้าที่มีขอเปิดบัญชีกระแสรายวัน หรือ ที่เรียกว่า บัญชีเดินสะพัด ลูกค้านี้หมายถึง บุคคลทั่วไป บริษัท ร้าน ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล สมาคม มูลนิธิ ดังกล่าวแล้ว ซึ่งสามารถเขียนเช็คสั่งจ่ายได้เองตามความตกลงและเงื่อนไขในการเซ็นสั่งจ่ายไว้กับธนาคาร เจ้าของเช็คก็จะเป็นผู้สั่งจ่าย หรือที่เรียกว่า Drawer สั่งธนาคารให้เป็นผู้จ่ายเงินตามจำนวนเงินที่ระบุในเช็ค แก่ผู้รับที่เรียกว่า Payee ธนาคารจะจ่ายเงินสดให้สำหรับเช็คที่ไม่ได้ขีดคร่อมหรือที่เรียกว่าเช็คเปิด แก่ผู้นำเช็คที่มากเบิกเงินภายในกำหนดเวลา ๖ เดือน นับแต่วันที่ระบุในเช็ค หากพ้นกำหนดเวลา ๖ เดือนไปแล้ว ผู้สั่งจ่ายจะต้องแก้วันที่ใหม่ หรือออกเช็คใบใหม่ให้กรณีที่เป็นเช็คขีดคร่อม ธนาคารจะไม่จ่ายเงินสดให้ผู้นำเงิน แต่จะนำเช็คนั้นเข้าบัญชีเพื่อรอกการเรียกเก็บเหตุที่มีการขีดคร่อม ในลักษณะต่างๆ กัน โดยจุดประสงค์รวมก็คือ "ห้ามเปลี่ยนมือ" นั่นเอง ซึ่งมีอยู่ ๓ กรณีคือ

๑. เช็คขีดคร่อมทั่วไป ผู้ทรงเช็คจะต้องนำเช็คเข้าบัญชีเงินฝากยังธนาคารใดธนาคารหนึ่งเพื่อให้ธนาคารนั้นเรียกเก็บเงินจากธนาคารตามเช็ค หรือหักโอนบัญชีในระหว่างธนาคารเดียวกัน (กรณีที่มีเส้นขนานคู่) ถ้าในระหว่างเส้นขนานคู่ขีดคร่อมมีคำว่า "และบริษัท" หรือ "& Co"

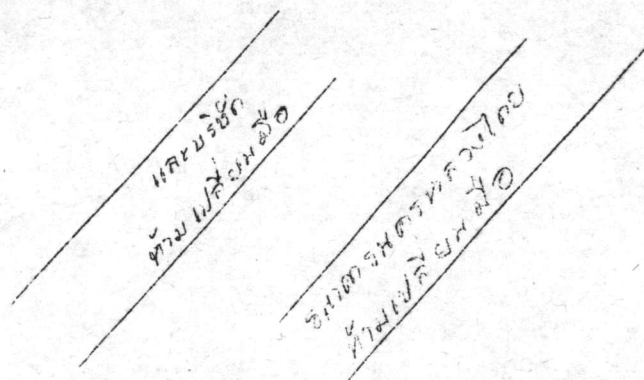
"หรือคำย่อใด ๆ ในเช็คนั้น ผู้ทรงเช็คจะต้องนำเช็คนั้นเข้าบัญชีที่ถูกระบุชื่อในเช็ค โดยวิธีการหักบัญชีเหมือนกัน

และบริษัท
& CO

๒. เช็คขีดคร่อมเฉพาะ ในระหว่างเส้นขนานคู่จะมีข้อความระบุไว้ ธนาคารตามเช็ค จะต้องใช้เงินตามเช็คให้แก่ ธนาคารที่ถูกระบุชื่อในเส้นขนานเท่านั้น ใช้เงินให้ธนาคารอื่นมิได้

๓. เช็คขีดคร่อมทั่วไปหรือขีดคร่อมเฉพาะ ผู้ทรงจะเติมคำว่า "ห้ามเปลี่ยนมือ" ก็ได้ หมายความว่า จะโอนเช็ค เปลี่ยนมือไม่ได้เป็นอันขาด จะต้องเข้าบัญชีผู้ถูกระบุชื่อในเช็คหรือให้ ธนาคารที่ระบุชื่อในเส้นขนานคู่ที่ขีดคร่อมโดยเฉพาะ

สรุปแล้วจุดประสงค์ในการขีดคร่อมเช็คนั้น เพื่อป้องกันมิให้ผู้ที่ได้รับเช็คไป โดยมีขอบนำไป ชิ้นเงินได้สะดวก และผู้ที่ได้รับเช็คขีดคร่อมมาไม่มีสิทธิบริบูรณ์ในเช็คนั้นดีกว่าเจ้าของอันแท้จริง

๒. เช็คเฉพาะกิจ หรือเช็คที่ออกโดยธนาคารเอง หรือเช็คที่ธนาคารรับรองแยกประเภท การใช้ต่าง ๆ ดังนี้คือ

๑. เช็คที่ธนาคารรับรองจะใช้เงิน (Certified Cheque) กรณีเช่นนี้เป็นเช็คที่ผู้ส่งจ่ายนำเช็คของตนเองมาให้ธนาคารรับรองว่าเช็คของตนมีเงินจริง ธนาคารก็จะเขียนข้อความลงลายมือชื่อบนเช็คว่าได้ เพื่อนำไปชำระหนี้หรือกรณีที่ได้รับ (ผู้ทรงเช็ค) ได้รับเช็คมา ไม่แน่ว่าเช็คที่ตนได้จะมีเงินจริงหรือไม่ ก็จะนำเช็คนั้นไปให้ธนาคารที่ออกเช็ครับรองเพื่อความมั่นใจว่าเช็คนั้นมีเงินแน่ ๆ ซึ่งจะนำไปชำระหนี้ต่อหรือรอกเบิกก็ย่อมได้

๒. แคชเชียร์เช็ค หรือ แคชเชียร์ออเดอร์เช็ค (Cashier's Cheque, Cashier's Order Cheque) คือเช็คที่ธนาคารออกโดยเจ้าหน้าที่ผู้รับมอบอำนาจจากธนาคารเป็นผู้ลงนามส่งจ่าย สำหรับชำระหนี้ของธนาคารเอง หรือขายให้กับลูกค้าของธนาคารเพื่อใช้แทนเช็คส่วนบุคคล (เช็คสามัญ) เช็คชนิดนี้จะมีการขีดคร่อม เพื่อนำเข้าบัญชีผู้รับโดยเฉพาะ หรือจ่ายตามคำสั่งให้บุคคลที่ธนาคารมุ่งหมายจะชำระหนี้ นอกจากว่าลูกค้าที่ขอซื้อจะขอเปลี่ยน ให้ธนาคารออกเช็คขีดคร่อมประเภทอื่น เช่น ขีดคร่อมทั่วไป ขีดคร่อมเฉพาะ หรือขีดคร่อมห้ามเปลี่ยนมือ

๓. เช็คสำหรับผู้เดินทาง (Traveller's Cheque) ของอังกฤษ (Traveers Check) ของอเมริกา คือเช็คที่ธนาคารออกให้สำหรับผู้เดินทาง ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วโลก ในถาบันการเงินว่าสามารถเบิกเงินสดได้ ตามธนาคารหรือบริษัท ทั้งในและนอกประเทศ เช็คนี้สามารถเปลี่ยนและคืนได้ที่ธนาคารทุกแห่ง

๔. เช็คของขวัญ (Gift Cheque) ปัจจุบันเป็นที่รู้จักและใช้กันอย่างแพร่หลาย ธนาคารออกเช็คชนิดนี้เพื่อขายให้บุคคลทั่วไป เพื่อใช้แทนเงินสดหรือแทนของขวัญในงานพิธีหรืองานมงคลต่างๆ ซึ่งมีจำนวนเงินต่ำสุดตั้งแต่ ๕๐ บาทขึ้นไป ใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมายเหมือนเช็คอื่น ๆ ลักษณะของเช็คจะมีสีสันและลวดลาย สวยงามบางธนาคารแยกสีและลวดลายของเช็คชนิดนี้ ออกไปอีกตามโอกาสของงานที่ใช้เช่น งานมงคลสมรส, งานวันเกิด หรือเช็คการกุศล ฯลฯ

เช็คคืน เช็คคืนหรือภาษาชาวบ้านเรียกว่า "เช็คแดง" หรือ "เช็คสปริง" หมายถึงเช็คสามัญที่ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน ปกติทางธนาคารจะปฏิเสธการจ่ายเงินโดยแจ้งในแบบฟอร์มของ ธนาคาร ซึ่งเรียกว่า ใบคืนเช็ค ในใบคืนเช็คจะมีเหตุผลแห่งการคืนเช็ค ๒๘ ข้อคือ

๑. "เงินในบัญชีไม่พอจ่าย (Insufficient Funds) หากธนาคารระบุเหตุผลในข้อนี้ ผู้รับเช็คสามารถคาดการณ์ได้เลยว่า ฐานะหรือเครดิตของผู้ส่งจ่ายอยู่ในระดับต่ำมาก จนธนาคารหมดความเชื่อถือ

๒. "โปรดติดต่อผู้สั่งจ่าย (Refer to Drawer) ก็คือเงินในบัญชีไม่พอจ่ายนั่นเอง แต่ธนาคารให้เกียรติหรือเชื่อเครดิต หรือรักษาหน้าของลูกค้าอยู่ เนื่องจากเป็นผู้มีเครดิตดี จึงคืนเช็คให้ในเหตุผลดังกล่าว

๓. "ยังไม่มี การตกลงกับธนาคาร" (Not Arranged For) หมายความว่าเจ้าของบัญชียังไม่ได้ตกลงกับธนาคารในเรื่องเบิกเงินบัญชี หรืออยู่ในระหว่างการพิจารณาอนุมัติของธนาคารอยู่

๔. "บัญชีปิดแล้ว" (Account Closed) ธนาคารได้ปิดบัญชีกระแสรายวันของผู้สั่งจ่ายแล้วโดยธนาคารถือเอาวันที่ส่งเช็คมาขอเบิกเงินหรือเรียกเก็บเงินเป็นหลัก

๕. "เช็คลงวันที่ล่วงหน้า" (Post Dated) คือเช็คที่นำมายุ่นก่อนวันที่ระบุในเช็คนั้น

๖. "เช็คพ้นกำหนดการจ่ายเงิน" (Out of Date) คือเช็คที่มายุ่นพ้น ๖ เดือนไปแล้ว นับแต่วันที่ที่ลงในเช็ค

๗. "จำนวนเงินที่เป็นตัวอักษรและตัวเลขไม่ตรงกัน" (Words and Figures Differ) ธนาคารไม่อาจตัดสินใจได้ว่าผู้สั่งจ่ายต้องการจ่ายเงินจำนวนเท่าใดกันแน่

๘. "ยังรอเรียกเก็บเงินอยู่ โปรดนำมายุ่นใหม่" (Effects Not Cleared, Please Present Again) หมายความว่า เช็คที่นำมายุ่นนั้นเป็นเช็คธนาคารอื่น ซึ่งธนาคารที่คืนเช็คได้นำเข้าบัญชีและส่งไปเรียกเก็บ ยังจ่ายเงินตามเช็คที่เข้าบัญชีไว้ไม่ได้ จนกว่าจะหักโอนบัญชีเรียบร้อยแล้ว

๙. "โปรดให้ผู้สั่งจ่ายลงนามเต็มกำกับการแก้ไข" (Alternation Requires Drawer's Full Signature) เนื่องจากมีการแก้ไขในเช็คนั้น

๑๐. "ลายมือชื่อผู้สั่งจ่ายไม่เหมือนตัวอย่างที่ให้ไว้" (Drawer's Signature Irregular)

๑๑. "ลายมือชื่อผู้สั่งจ่ายไม่สมบูรณ์" (Drawer's Signature Incomplete) เช่นไม่ได้ลงชื่อสองคน หรือไม่ได้ประทับตราบริษัท ตามเงื่อนไขที่ได้ให้ไว้กับธนาคาร

๑๒. "ลายมือชื่อผู้สั่งจ่ายไม่มี" (Drawer's Signature Required)

๑๓. "โปรดประทับตราของผู้สั่งจ่าย" (Drawer's Seal Required) กรณีที่มีการโอนต่อจากผู้รับเงินให้กับผู้ทรง

๑๔. "โปรดให้ผู้รับเงินสลักหลัง" (Payee's Endorsement Required) กรณีที่มีการโอนต่อจากผู้รับเงินให้กับผู้ทรง

๑๕. "การสลักหลังไม่ถูกต้อง" (Endorsement Irrgular) อาจมีการสลักหลังผิดคนหรือชื่อผู้สลักหลังผิดเพี้ยนไป

๑๖. "ขอให้ธนาคารรับรองการสลักหลัง" (Endorsement Requires Bank's Confirmation) เช็คที่มีการโอนเปลี่ยนมือซึ่งเป็นเช็คสั่งจ่ายแก่บุคคลผู้รับเงินโดยเฉพาะหรือตามคำสั่ง หรือตามคำสั่ง ธนาคารที่สั่งเช็คมาเรียกเก็บเงินจะต้องสลักหลังรับรองมาด้วย ซึ่งเขียนว่า "Endorsement Confirmed" หรือ "Endorsement Guarranteed"

๑๗. "โปรดรับรองการเข้าบัญชีของผู้รับเงิน" (Please Confirm Payee's Account Credited) หมายถึงเช็คที่สั่งมาเรียกเก็บเป็นเช็คขีดคร่อมเข้าบัญชีผู้รับเงิน ธนาคารจะต้องรับรองสลักหลังว่า "รับรองเข้าบัญชีผู้รับเงินแล้ว"

๑๘. "มีคำสั่งให้ระงับการจ่าย" (Payment Stopped) ผู้สั่งจ่ายมีคำสั่งห้ามธนาคารจ่ายเงินเป็นการฉ้อส่วนตัว

๑๙. "เช็คชำรุด" (Cheque Multilated) คือเช็คนั้นฉีกขาด เป็นเหตุให้สงสัยว่าผู้สั่งจ่ายประสงค์จะระงับการจ่ายเงิน หรือยกเลิกเช็คนั้น ซึ่งอาจมีผู้ได้รับเช็คนั้นโดยมิชอบ ธนาคารจึงป้องกันเหตุอันเกิดจากเช็คชำรุด แต่ถ้าธนาคารเป็นผู้ทำให้เช็คฉีกขาดธนาคารสามารถรับรองและจ่ายเงินตามเช็คนั้นได้

๒๐. "เช็คเขียนสั่งจ่ายไม่ถูกต้อง" (Cheque Irregularly Drawn) เช่น ไม่กรอกชื่อผู้รับเงิน แต่กรอกคำว่า "เงินสด" แล้วขีดฆ่า "หรือผู้ถือ" ออก ทำให้ขาดรายการตามเช็คไป คือ ชื่อผู้รับเงิน เมื่อเป็นเช่นนี้ธนาคารจึงไม่อาจจ่ายเงินได้

๒๑. "เช็คต่างจังหวัดโปรดนำส่งเพื่อเรียกเก็บ" (Upcountry Cheque Please Send For Collection) หมายถึงเป็นเช็คของธนาคารต่างจังหวัด หรือสาขาของธนาคารที่อยู่ต่างจังหวัด ต้องส่งไปเรียกเก็บทางธนาคารสาขาต่างจังหวัด

๒๒. "ไม่มีบัญชี" (No Account) หมายถึงกรณีที่เป็นไปได้ว่า ผู้สั่งจ่ายใช้เช็คผิดบัญชี หรือไม่มีบัญชีอยู่ในธนาคารนั้นเลย

๒๓. "ผู้สั่งจ่ายมีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ โปรดทำ ลป. ประกอบเช็คด้วย" (Drawer is

Non Resident, E.C. Required) เนื่องจากการเบิกถอนเงินของผู้สั่งจ่ายเช็คที่อยู่ต่างประเทศนั้น เข้าอยู่ในลักษณะนำเงินตราออกไปนอกราชอาณาจักร ต้องอยู่ในการควบคุมของกฎหมายพิเศษ จึงต้องแนบ ลป. ประกอบเช็ค ซึ่งเป็นแบบพิมพ์ของธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่ออนุมัติ

๒๔. "โปรดรับรอง "เข้าบัญชี.....แล้ว" (Please Confirm.....'s Account Credited) กรณีที่มีการออกเช็คระบุชื่อผู้รับเงินหรือตามคำสั่ง แล้วผู้รับเงินสลักหลังโอนต่อให้ผู้อื่น เมื่อผู้รับโอน นำเช็คเข้าบัญชีเพื่อเรียกเก็บ ธนาคารที่รับเช็คจะต้องตรวจสอบการสลักหลังโอน เมื่อเรียบร้อยธนาคารจะต้องแจ้งรับรองไว้หลังเช็คว่า "เข้าบัญชี.....แล้ว"

๒๕. "การสลักหลังด้วยลายพิมพ์นิ้วมือไม่ีผล" (Finger Print Not Acceptable as Endorsement) ตามความมาตรา ๕๐๐ วรรคสองแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติว่า "ถ้าลงเพียงแต่เครื่องหมายอย่างหนึ่งอย่างใด เช่น แกงไตหรือ ลายพิมพ์นิ้วมืออ้างเอาเป็นลายมือในตัวเงินไซ้ แม้ถึงว่าจะมีพยานลงชื่อรับรองก็ตาม ท่านว่าทำให้ผลเป็นลายมือชื่อในตัวเงินนั้นไม่"

๒๖. "โปรดสลักหลังด้วยหมึก" (Please Endorse In Ink) การลงข้อความสลักหลังเช็ค หรือลายมือชื่อต้องเขียนด้วยหมึกเสมอ

๒๗. "ฉีกแบบพิมพ์เช็คที่ตกลงไว้กับธนาคาร" (Forged Cheque) แม้ตามกฎหมายจะไม่บังคับว่าจะต้องเขียนสั่งจ่ายในกระดาษอะไรแต่สมาคมธนาคารไทยได้ตกลงที่จะให้ธนาคารพาณิชย์ซึ่งเป็นสมาชิก ให้ใช้คำปฏิเสธในกรณีที่ผู้สั่งจ่ายใช้กระดาษธรรมดา หรือกระดาษอื่นที่พิมพ์ขึ้นเองหรือคนอื่นพิมพ์ว่า "ฉีกแบบพิมพ์เช็คที่ตกลงไว้กับธนาคาร"

๒๘. "ผู้สั่งจ่ายถึงแก่กรรม" (Drawer Deceased) ตามกฎหมายห้ามมิให้ธนาคารจ่ายเงินตามเช็คของผู้ตายโดยเด็ดขาด ส่วนผู้รับเงินหรือผู้ทรงเช็ค มีสิทธิเรียกร้องตามเช็คจากทายาทหรือผู้จัดการมรดกภายในอายุความ ๑ ปี นับจากวันที่ผู้สั่งจ่ายถึงแก่กรรม ซึ่งทายาทหรือผู้จัดการมรดกมีสิทธิหน้าที่ที่จะขอถอนเงินจากบัญชีกระแสรายวันหรือบัญชีเดินสะพัดได้

สาเหตุโดยตรงกับกรณีที่ระบุธนาคารจะแจ้งให้ผู้ทรงเช็คทราบ หรือทำเครื่องหมายในช่องเหตุผลนั้น ๆ แล้วส่งเช็คพร้อมใบคืนให้ผู้ทรงเช็คไป

กฎหมายว่าด้วยเช็ค

เช็คคืน เนื่องจากในบัญชีของผู้สั่งจ่ายไม่มีเงิน หรือมีแต่ไม่พอที่จะจ่ายตามเช็คนั้นได้ ย่อมทำให้เกิดความเสียหายต่อประชาชน ตลอดจนมีผลกระทบต่อวงการค้าต่าง ๆ และความเจริญในทางเศรษฐกิจของชาติด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงต้องมีบทบัญญัติทางกฎหมายออกมาคุ้มครองโดยมีโทษบังคับแก่ผู้สั่งจ่ายตามเช็คซึ่งถือว่าเป็นลักษณะความผิดทางอาญา บทบัญญัติของกฎหมายที่ใช้บังคับแก่ผู้สั่งจ่ายเงินตามเช็คคนนี้ด้วย พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๘๗ ซึ่งมีโทษจำคุกและปรับตามมาตรา ๓ บัญญัติไว้ว่า" ผู้ใด

- (๑) ออกเช็คโดยเจตนาที่จะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็คนั้น
- (๒) ออกเช็คโดยในขณะที่ออกไม่มีเงินอยู่ในบัญชีอันจะพึงให้ใช้เงินได้
- (๓) ออกเช็คให้ใช้เงินมีจำนวนสูงกว่าจำนวนเงินที่อยู่ในบัญชี อันจะพึงให้ใช้เงินได้ในขณะที่ออกเช็คนั้น
- (๔) ถอนเงินทั้งหมดหรือบางส่วนออกจากบัญชีอันพึงให้ใช้เงินตามเช็คนั้นจนจำนวนเงินเหลือไม่เพียงพอที่จะใช้เงินตามเช็คนั้นได้ หรือ
- (๕) ห้ามธนาคารมิให้ใช้เงินตามเช็คนั้นโดยเจตนาทุจริต

ถ้าธนาคารปฏิเสธไม่จ่ายเงินตามเช็คนั้น มีความผิดต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินสองเท่าของจำนวนเงินที่ระบุในเช็ค แต่ต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นบาทหรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือทั้งจำทั้งปรับ"

ตามบทบัญญัติแห่งมาตรา ๓ นี้ หากจะกล่าวในรายละเอียดเพื่อความเข้าใจซึ่งตีความแต่ละหัวข้อได้ดังนี้ คือ

(๑) ออกเช็คโดยเจตนาที่จะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็คนั้น หมายถึง การที่ผู้สั่งจ่ายหรือผู้ออกเช็ค ได้ออกเช็คเพื่อชำระหนี้ให้แก่บุคคลใด โดยมีเจตนาที่จะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็คนั้น อาจมีเงินในบัญชีของธนาคารไม่พอที่จะจ่ายได้หรือผู้สั่งจ่ายไม่เคยมีบัญชีเงินฝากในธนาคารเลย

(๒) ออกเช็คโดยในขณะที่ออกไม่มีเงินอยู่ในบัญชี อันพึงให้ใช้เงินได้ กล่าวคือ ผู้ออกเช็คได้ออกเช็คชำระหนี้แก่บุคคลอื่น แล้วเมื่อถึงวันถึงกำหนด (วันที่ระบุในเช็ค) ที่จะต้อง

ชำระเงินตามเช็ค ผู้ออกเช็คไม่มีเงินอยู่ในบัญชีที่ธนาคารเลย โดยอาจปิดบัญชีไปแล้ว หรือออกเช็คเบิกเกินบัญชีมากไป ธนาคารไม่ยอมให้เบิกเกินบัญชีอีกต่อไป

(๓) ออกเช็คให้ใช้เงินมีจำนวนสูงกว่าเงินที่มีอยู่ในบัญชี อันจะพึงให้ใช้เงินได้ ในขณะที่ออกเช็คนั้น เป็นการออกเช็คเพื่อชำระหนี้ให้บุคคลอื่นไปแล้ว แต่ผู้สั่งจ่ายมีเงินในบัญชีไม่พอจะใช้เงินตามเช็ค หรือแม้จะมีเงินในบัญชีก็ตาม แต่มีไม่พอใช้ให้ได้ตามจำนวนเงินที่ลงในเช็ค นอกจากนี้ แม้เงินในบัญชีของผู้ออกเช็คจะมีจำนวนมากกว่าจำนวนเงินที่ออกเช็คสั่งจ่ายก็ตาม ถ้าเงินในบัญชียังมีข้อผูกพันที่จะจ่ายให้ตามเช็คไม่ได้ในขณะที่ออกเช็ค ผู้ออกเช็คมีความผิดเช่นกัน

(๔) ออกเช็คแล้วถอนเงินจากบัญชี ผู้ออกเช็คได้ออกเช็คเพื่อชำระหนี้แก่บุคคลอื่น โดยขณะที่ออกเช็คมีเงินอยู่พอที่จะจ่ายตามเช็คนั้นได้ แต่หลังจากนั้นผู้ออกเช็คได้ไปถอนเงินที่มีอยู่ในธนาคารเสียทั้งหมดหรือบางส่วน จนกระทั่ง เงินในบัญชีไม่พอที่จะจ่ายเงินตามเช็คนั้นได้

(๕) ห้ามธนาคารมิให้ใช้เงินตามเช็คนั้นโดยเจตนาทุจริต ตามปกติผู้สั่งจ่ายย่อมมีสิทธิสั่งห้ามธนาคารใช้เงินตามเช็คเมื่อมีคำบอกกล่าวของผู้สั่งจ่ายห้ามธนาคารใช้เงินตามเช็คแล้ว อำนาจหน้าที่ของธนาคารที่จะใช้เงินตามเช็คอันเบิกแก่คนนั้นย่อมจะสิ้นสุดลง (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๕๖(๑) ดังนั้นเมื่อผู้ออกเช็คสั่งไม่ให้ธนาคารใช้เงิน ไม่ว่าจะให้เหตุผลมาด้วยหรือไม่ก็ตาม ธนาคารต้องปฏิบัติตาม ทั้งนี้ไม่ว่าผู้ออกเช็คจะมีเงินในบัญชีพอจ่ายหรือไม่ การห้ามธนาคารไม่ให้จ่ายเงิน ต้องเป็นการห้ามโดยมีเจตนาทุจริตซึ่งหมายถึง การแสวงหาผลประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย สำหรับตนเองหรือผู้อื่น สรุปแล้วก็คือ ตั้งใจถ่วงไม่ให้ผู้ทรงเช็คได้รับเงินจากธนาคาร ทั้งนี้ไม่ว่าการห้ามธนาคารไม่ให้จ่ายเงินแก่ผู้ทรงเช็คนั้นจะเป็นเพราะผู้ออกเช็คนั้นจะมีเงินอยู่ในบัญชีพอจ่ายหรือไม่ก็ตาม

การกระทำต่างๆ ตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๙๓ นี้ ผู้กระทำจะได้รับโทษต่อเมื่อ ธนาคารปฏิเสธการชำระเงินตามเช็คนั้น กล่าวคือ ผู้ออกเช็คได้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดลงไป ตามมาตรา ๓ อนุ ๑-๔ เมื่อผู้ทรงเช็คนำเช็คดังกล่าวไปขึ้นเงินกับธนาคารแล้ว หากธนาคารยอมจ่ายเงินตามเช็คนั้นอีก แม้เงินในบัญชีผู้ออกเช็คมีไม่พอจ่ายก็ตาม ผู้ออกเช็คก็ยังไม่มีความผิดตาม พ.ร.บ. นี้ทั้งนี้ อาจจะเนื่องมาจากธนาคารรักษาเครดิตของผู้ออกเช็คซึ่งเป็นลูกค้าที่ดีมานานก็เป็นได้ เจตนาของกฎหมายต้องการที่จะลงโทษผู้ออกเช็คก็ต่อเมื่อมีการกระทำครบถ้วนตามองค์ประกอบความผิดแล้ว ความผิดจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อ

ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็คดังกล่าวมาแล้ว ถ้าธนาคารยังไม่มี การปฏิเสธการจ่ายเงิน ผู้ออกเช็คก็ยังไม่มีความผิด (เพิ่มเติม) อายุความของเช็คทางแพ่งและอาญา,

อายุความของเช็ค

๑. อายุความฟ้องธนาคารผู้รับฝากเงิน ผู้สั่งจ่ายเป็นผู้ฝากเงินไว้กับธนาคาร ถ้าธนาคารไม่ยอมจ่ายเงินคืนโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ผู้สั่งจ่ายย่อมสามารถที่จะฟ้องเรียกเงินที่ฝากไว้คืนได้ กฎหมายมิได้กำหนดอายุความการฟ้องร้องธนาคารไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องบังคับกันตามบทบัญญัติว่าด้วยอายุความตามมาตรา ๑๖๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ว่า "อันอายุความนั้น ถ้าไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ท่านให้มีกำหนดสิบปี" และอายุความจะต้องเริ่มนับแต่ขณะที่จะอาจบังคับสิทธิเรียกร้องได้เป็นต้นไป ตามมาตรา ๑๖๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ว่า "อันอายุความนั้น ท่านให้นับเริ่มแต่ขณะที่จะอาจบังคับสิทธิเรียกร้องได้เป็นต้นไป ถ้าเป็นสิทธิเรียกร้องเพื่อให้งดเว้นการอย่างใดอย่างหนึ่ง ท่านให้นับอายุความเริ่มแต่เวลาแรกที่ละเมิดสิทธินั้นเป็นต้นไป"

๒. อายุความฟ้องผู้สั่งจ่ายและผู้สละหลัง ตามมาตรา ๑๐๐๒ บัญญัติว่า "ในคดีที่ผู้ทรงตัวเงินฟ้องผู้สละหลังและผู้สั่งจ่าย ท่านห้ามมิให้ฟ้องเมื่อพ้นเวลาปีหนึ่งนับแต่วันที่ได้ลงในคำคัดค้าน ซึ่งได้ทำขึ้นภายในเวลาอันถูกต้องตามกำหนด หรือนับแต่วันตัวเงินถึงกำหนดในกรณีที่มีข้อกำหนดไว้ว่าไม่จำเป็นต้องมีคำคัดค้าน"

๓. อายุความผู้สละหลังฟ้องไล่เบี้ยกันเอง และไล่เบี้ยเอาแก่ผู้สั่งจ่ายแห่งตัวเงิน มาตรา ๑๐๐๓ บัญญัติว่า "ในคดีผู้สละหลังทั้งหลายฟ้องไล่เบี้ยกันเอง และไล่เบี้ยเอาแก่ผู้สั่งจ่ายแห่งตัวเงิน ท่านห้ามมิให้ฟ้องคดีเมื่อพ้นเวลาหกเดือน นับแต่วันที่ผู้สละหลังเข้าถือตัวเงินและใช้เงินหรือนับแต่วันที่ผู้สละหลังนั้นเองถูกฟ้อง"

อายุความทางแพ่ง มีดังนี้

ก. อายุความผู้สั่งจ่ายฟ้องธนาคาร มีกำหนด ๑๐ ปี นับเริ่มแต่ขณะที่อาจบังคับสิทธิเรียกร้องได้

ข. อายุความที่ผู้ทรงเช็คฟ้องผู้สั่งจ่าย และผู้สละหลังต้องฟ้องภายใน ๑ ปี นับแต่วันออกเช็ค (วันลงในเช็ค)

- ค. อายุความที่ผู้ทรงเช็คพ้องธนาคารในกรณีพ้องธนาคารได้รับรองเช็ค (Certified Cheque) มีกำหนด ๑๐ ปี นับแต่วันที่ธนาคารรับรอง
- ง. อายุความที่ผู้ทรงเช็คพ้องผู้รับอาวัล มีกำหนด ๑๐ ปี นับแต่วันรับอาวัล
- จ. อายุความที่ผู้สลักหลังพ้องไล่เบี้ยผู้สั่งจ่ายหรือพ้องไล่เบี้ยกันเอง มีกำหนด ๖ เดือน นับแต่วันที่ผู้สลักหลังเข้าถือเอาตัวเงิน และใช้เงิน หรือนับแต่วันที่ผู้สลักหลังนั้นเองถูกฟ้อง

อายุความทางอาญามีดังนี้

- ก. อายุความร้องทุกข์ มีกำหนด ๓ เดือนนับแต่วันรู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดซึ่งทางปฏิบัตินั้นคือ ๓ เดือน นับแต่วันที่ธนาคารปฏิเสธการใช้เงิน
- ข. อายุความฟ้องร้องคดีอาญาเรื่องเช็ค มีกำหนด ๕ ปี นับแต่วันที่ธนาคารปฏิเสธการใช้เงิน แต่ทั้งนี้ต้องมีการร้องทุกข์เสียก่อนภายใน ๓ เดือน ตามข้อ ก.